EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 28.5.2020.
COM(2020) 408 final

2020/0104 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Covid-19 pandēmijas uzliesmojums ir mainījis nākamo gadu ekonomikas perspektīvas Savienībā.

Īstermiņa ietekme katrā dalībvalstī būs atkarīga no pārvietošanās ierobežojumu ilguma un smaguma, ekonomiskās izlaides sastāva un ekonomikas politikas pasākumiem, kas veikti, lai mīkstinātu krīzes tūlītējo ietekmi. Vidēja termiņa un ilgtermiņa ietekme būs atkarīga no Covid pandēmijas radītā saimnieciskās darbības satricinājuma intensitātes dažādās ekonomikas nozarēs, no tautsaimniecības noturības un no spējas veikt piemērotus pasākumus. Ja izlēmīga politiska rīcība netiks īstenota, risks, ka vienlīdzīgie konkurences apstākļi vienotajā tirgū tiks izkropļoti, var palielināt ekonomiskās atšķirības Savienībā un saasināt Eiropas ilgtermiņa izaugsmes problēmas.

Tā kā ārlieguma pasākumi pakāpeniski tiek atcelti, ilgtspējīgai atveseļošanai ir vajadzīga stratēģiska politiskā ievirze, kā mazināt krīzes ekonomisko un sociālo ietekmi, sekmējot ekonomikas konverģenci un noturību un tādējādi ilgtermiņā veicinot ilgtspējīgu izaugsmi. Tas nozīmē pavērt iespēju īstenot divējādu pārkārtošanos uz zaļāku un digitālu sabiedrību, vienlaikus nodrošinot Savienības stratēģisko autonomiju. Pagātnes pieredze liecina, ka krīzes laikā investīcijas bieži vien krasi samazinās. Tomēr šajā konkrētajā situācijā atbalstīt investīcijas ir būtiski. Turklāt, lai nepieļautu ilgstošu ražošanas jaudas un nodarbinātības zudumu ("histerēzes" efekts), tātad saglabātu ekonomisko un sociālo noturību, ir jārisina galvenās ekonomiskās un sociālās problēmas, kas saistītas ar šo krīzi. Ilgtspējīgai un noturīgai atveseļošanai ir vajadzīgs arī satvars, kas veicina pareizās investīcijas un reformas. Turklāt ir būtiski, lai dalībvalstu izstrādātās atveseļošanas stratēģijas pienācīgi aptvertu problēmas, kas saistītas ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, un atbalstītu investīcijas un reformas šajās divās galvenajās jomās.

Ierosinātais Atveseļošanas un noturības mehānisms ("Mehānisms") piedāvās apjomīgu finansiālo atbalstu publiskajām investīcijām un reformām, kas dalībvalstu ekonomiku padarīs noturīgāku un labāk sagatavotu nākotnei. Tas palīdzēs dalībvalstīm pēc krīzes vēl izšķirīgākā veidā risināt ekonomiskās un sociālās problēmas, ar kurām tās saskaras dažādās jomās, piemēram, sociālos, nodarbinātības, prasmju, izglītības, pētniecības un inovācijas, veselības aizsardzības jautājumus, kā arī jautājumus, kas saistīti ar uzņēmējdarbības vidi, tostarp publisko pārvaldi un finanšu sektoru. Pats galvenais, tas nodrošinās arī to, ka šīs investīcijas un reformas tiek vērstas uz problēmām un investīciju vajadzībām, kas saistītas ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, un tādā veidā gādās par ilgtspējīgu atveseļošanu. Investīcijas zaļajās un digitālajās tehnoloģijās, jaudās un procesos, kuru mērķis ir palīdzēt pārkārtoties uz tīru enerģiju, kāpinot energoefektivitāti dažādās ekonomikas nozarēs, palīdzēs radīt darbvietas un ilgtspējīgu izaugsmi un ļaus Savienībai maksimāli izmantot pirmsācēja priekšrocības globālajā atveseļošanas sacensībā. Tās arī vairos Savienības noturību un mazinās tās atkarību, pateicoties piegādes ķēžu diversificēšanai. Ir ārkārtīgi svarīgi apzināt un sagatavot relevanto projektu sarakstus atbilstoši prioritātēm, kas izklāstītas Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadā ("Eiropas pusgads").

Lai lietas virzītos raitāk un līdztiesīgie likumdevēji vienošanos panāktu pēc iespējas drīzāk, šajā regulas priekšlikumā par pamatu ņemts jaunākais līdztiesīgo likumdevēju apspriestais

teksts priekšlikumam, ar ko izveido Reformu atbalsta programmu[1], kuru Komisija 2018. gada 31. maijā pieņēma kā daļu no daudzgadu finanšu shēmas (DFS) 2021.–2027. gadam, un tajā veiktas izmaiņas, kas vajadzīgas, lai atspoguļotu jaunā instrumenta pārskatītos mērķus un pielāgoto īstenošanas kārtību. Tātad šis priekšlikums aizstāj Komisijas priekšlikumu par Reformu atbalsta programmu, kas ir atsaukts. Tāpat ir atsaukts arī priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta pārvaldības sistēmu[2]. Turklāt, lai sniegtu tehnisku atbalstu dalībvalstīm, ir sagatavots vēl viens atsevišķs Komisijas priekšlikums regulai [COD...].

Mehānisms būs svarīga Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta programma, daļa no pārskatītās daudzgadu finanšu shēmas. Tas dalībvalstīm sniegs neatmaksājamu finansiālu atbalstu un aizdevumus ar mērķi atbalstīt publiskās investīcijas un reformas, kas izklāstītas to atveseļošanas un noturības plānos. Tas Savienības ekonomiku padarīs noturīgāku un labāk sagatavotu nākotnei. Neatmaksājamo atbalstu papildinās aizdevumi, ko piešķirs par iecerētām reformām un investīcijām, kuras sniegsies tālāk par tām, kas jau saņem neatmaksājamo finansiālo atbalstu. Aizdevumi tiks piešķirti uz ilgu termiņu un ar labvēlīgām procentu likmēm, kas piemērojamas Savienībai. Tāpēc īpaši interesanti un noderīgi tie būs dalībvalstīm, kas saskaras ar augstākām aizņēmumu izmaksām. Lai nodrošinātu, ka resursu iedalīšana ir labi salāgota ar Mehānisma mērķi, neatmaksājamais atbalsts, ko izmaksās saskaņā ar mehānismu, būs īpaši labvēlīgs valstīm ar zemākiem ienākumiem uz vienu iedzīvotāju un augstu bezdarba līmeni un tādā veidā sasauksies ar smagajām ekonomiskajām un sociālajām problēmām, ar kurām šīs valstis saskaras.

Komisija ierosina pilnībā izmantot visas ES budžeta iespējas, lai mobilizētu investīcijas un finansiālo atbalstu sniegtu pirmajos – izšķirošajos – atveseļošanas gados. Šā priekšlikuma pamatā ir divi pīlāri:

i) ārkārtas situācijā izveidotais Eiropas Atveseļošanas instruments 808 984,090 miljonu EUR apmērā (pašreizējās cenās). Tas uz laiku palielinās ES budžeta finansiālo jaudu, izmantojot ES budžeta manevrēšanas iespējas, lai piesaistītu papildu finansējumu finanšu tirgos. Piesaistītie līdzekļi kalpos par atspaidu tūlītējiem un ātriem pasākumiem, kas vajadzīgi, lai pasargātu iztikas avotus un atkal nostādītu ekonomiku uz kājām;

ii) pastiprināta daudzgadu finanšu shēma (DFS) 2021.–2027. gadam. Komisija ierosina ar Eiropas Atveseļošanas instrumenta palīdzību stiprināt galvenās programmas, lai investīcijas ātri novirzītu tur, kur tās vajadzīgas visvairāk, stiprinātu vienoto tirgu, intensificētu sadarbību tādās jomās kā veselības aizsardzība un krīzes pārvarēšana un apbruņotu Savienību ar budžetu, kas īpaši pielāgots, lai virzītu ilgtermiņa pārkārtošanos uz noturīgāku, zaļāku un digitālu Eiropu.

Ņemot vērā laiku, uz kādu finansējums tiek darīts pieejams Mehānismam, finansiālais atbalsts un attiecīgās darbības, ko dalībvalstis veic Mehānisma paspārnē, būtu jāieplāno līdz 2024. gada beigām un vismaz 60 % no neatmaksājamā finansiālā atbalsta kopsummas būtu jāpiesaista līdz 2022. gada beigām. Tālab pēc 2024. gada atlikušie gadi līdz DFS beigām Komisijai un dalībvalstīm būtu jāizmanto, lai veicinātu attiecīgo darbību faktisku īstenošanu, panāktu attiecīgo ekonomikas un sociālo nozaru iecerēto atveseļošanu un sekmētu noturību un konverģenci. Ja Mehānismam pēc tam būs pieejami finanšu resursi un tie tiks iedalīti no Savienības budžeta, Komisija varētu organizēt arī turpmākus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus.

[1] 2018/0213 (COD). Briselē, 31.5.2018., COM(2018) 391 final.
[2] 2019/0161 (COD), Briselē, 24.7.2019., COM(2019) 354 final.

- **Saskanība ar esošajiem rīcībpolitikas noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā**

Pārskatītajā DFS un saistītajos nozariskajos tiesību aktos ir ierosināti jauni un pastiprināti instrumenti, kuru mērķis ir reaģēt uz Covid-19 pandēmijas ekonomiskajām sekām. Šajā priekšlikumā ir integrēta šī pasākumu pakete, proti, *REACT EU*[3] struktūrfondu un kohēzijas fondu satvarā un grozītie priekšlikumi par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF) un *InvestEU* [...]. Turklāt priekšlikums ir daļa no to pasākumu klāsta, kas izstrādāti, reaģējot uz pašreizējo Covid-19 pandēmiju, piemēram, Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu[4].

Ierosinātie instrumenti ir savstarpēji papildinoši. *REACT EU* būs vērsts uz īsākā termiņā veicamiem krīzes novēršanas pasākumiem, kuri saistīti ar darba tirgiem, veselības aprūpi un MVU (likviditātes un maksātspējas atbalsts) un kuru mērķis ir sniegt tūlītēju un tiešu atbalstu dalībvalstu ekonomikai. Mehānisms atbalstīs ilgtermiņa reformas un investīcijas – jo īpaši zaļajās un digitālajās tehnoloģijās –, kas radīs ilgstošu ietekmi uz Savienības ekonomikas produktivitāti un noturību.

Turklāt Savienības līmenī reformu un investīciju īstenošanu atbalsta vairāki politikas instrumenti. Strukturālo reformu atbalsta programma patlaban sniedz dalībvalstīm tehnisku atbalstu, kas izmantojams reformu sagatavošanā un īstenošanā. Savienības fondi finansē investīciju projektus Savienības fondu aptvertajās politikas jomās, turklāt tiek prasīta finansējuma tematiska koncentrēšana un izvirzīts nosacījums, ka pirms līdzekļu izmaksāšanas jābūt izpildītiem vairākiem nosacījumiem. *InvestEU* sniedz finansējumu projektiem dažādās politikas sadaļās, bet ne vienmēr saistībā ar reformu centieniem.

Šis priekšlikums būs cieši salāgots ar Eiropas pusgada laikā sniegtajām politiskajām norādēm. Pirmkārt, atveseļošanas un noturības plāniem, ko iecerēts atbalstīt ar Mehānismu, būs jāpalīdz efektīvi īstenot specifiskos ieteikumus, kurus Padome konkrētai dalībvalstij adresējusi Eiropas pusgada kontekstā. Tāpēc šajā priekšlikumā iekļautie instrumenti uzlabos Eiropas pusgada efektivitāti un palīdzēs īstenot šajā kontekstā apzinātās problēmas. Otrkārt, dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānu iesniegšanas grafiks tiks salāgots ar Eiropas pusgada grafiku, un šie plāni būs valsts reformu programmas pielikums. Treškārt, Eiropas pusgada kontekstā plānota arī ziņošana par šo plānu īstenošanā panākto progresu.

- **Saskanība ar citām Savienības rīcībpolitikām**

Priekšlikums ir saskanīgs ar citām Savienības rīcībpolitikām un nodrošina komplementaritāti un sinerģiju.

Lai Eiropas iedzīvotājus pasargātu no bezdarba riska, Komisija ir ierosinājusi jaunu shēmu ar nosaukumu *SURE*[5]. Tās mērķis ir dalībvalstīm sniegt finansiālu palīdzību līdz 100 miljardu EUR apmērā, lai palīdzētu tām aizsargāt darbvietas un darba ņēmējus, kurus skārusi koronavīrusa pandēmija. Šie aizdevumi palīdzēs dalībvalstīm tikt galā ar publisko izdevumu pēkšņo pieaugumu, kas saistīts ar centieniem saglabāt nodarbinātību.

Eurogrupa turklāt ir politiski vienojusies, ka Eiropas Investīciju banka un Eiropas Stabilizācijas mehānisms darīs pieejamu kopējo finansējumu 440 miljardu EUR apmērā uzņēmumiem un dalībvalstīm, kurām tas vajadzīgs, turklāt dalībvalstīm nav izvirzīti citi

[3] OV…
[4] OV…
[5] COM (2020) 139 final, Briselē, 2.4.2020.

nosacījumi kā vien tas, ka līdzekļi tērējami veselības aprūpes, ārstēšanas un profilakses tiešo un netiešo izmaksu segšanai.

Papildus līdz šim nepieredzētajai Eiropas fiskālajai reakcijai Eiropas Centrālā banka ir veikusi arī pasākumus, kuru mērķis ir saglabāt finanšu stabilitāti valsts obligāciju tirgos, piemēram, uzsākusi 750 miljardu EUR vērto pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes programmu, kas Eiropas Centrālās bankas 2020. gadā iegādāto aktīvu kopējo apjomu palielinās līdz 1,1 triljonam EUR.

Ņemot vērā to, ka uzmanības lokā ir investīcijas un reformas, kuru mērķis ir risināt problēmas, kas saistītas ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, Mehānisms papildina un atbalsta Eiropas zaļo kursu un Digitalizācijas programmu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 175. pants (trešā daļa).

LESD 175. pantā (trešajā daļā) ir noteikts, ka tad, ja izrādās, ka vajadzīga īpaša rīcība, kas nav fondu kompetencē, un neskarot pasākumus, par kuriem lēmumi pieņemti saskaņā ar Savienības politiku citās jomās, Eiropas Parlaments un Padome to var paredzēt saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju.

Saskaņā ar LESD 175. pantu (trešo daļu) regulā paredzētā Atveseļošanas un noturības instrumenta mērķis ir sekmēt kohēziju, izmantojot pasākumus, kas ļauj attiecīgajām dalībvalstīm ātrāk un ilgtspējīgāk atveseļoties no Covid-19 krīzes un kļūt (vēl) noturīgākām.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Ierosināto darbību finansējums, ko piešķir paredzētās regulas ietvaros, atbilst Eiropas pievienotās vērtības un subsidiaritātes principiem. Finansējums no Savienības budžeta ir vērsts uz darbībām, kuru mērķus dalībvalstis, darbojoties savrupi, nevar sasniegt pietiekami labi ("nepieciešamības pārbaude") un kuru gadījumā Savienības iesaistīšanās spēj radīt papildu vērtību salīdzinājumā ar darbību tikai dalībvalstu līmenī.

Regulas vispārīgie mērķi ir uzlabot kohēziju, izmantojot pasākumus, kas ļauj uzlabot dalībvalstu noturību, mīkstināt krīzes sociālo un ekonomisko ietekmi un atbalstīt zaļo pārkārtošanos un enerģētikas pārkārtošanos, tādējādi veicinot Savienības ekonomikas atveseļošanu un izaugsmes potenciāla kāpināšanu pēc Covid-19 krīzes. Šajā nolūkā ar regulu izveidotajam Atveseļošanas un noturības mehānismam būtu jāsniedz atbalsts reformām un investīcijām, kas risina dalībvalstu strukturāla rakstura problēmas.

Atveseļošanas un noturības mehānisma pamatā esošā loģika ir tāda, ka atbalstu sniedz, atsaucoties uz attiecīgās dalībvalsts lūgumu, kas izteikts brīvprātīgi. Tātad katra dalībvalsts, ņemot vērā valsts, reģionālā vai vietējā līmenī pieejamās iespējas, lemj, vai rīcība Savienības līmenī ir nepieciešama. Ar ekonomikas atveseļošanu un noturību saistīto pasākumu īstenošana ir Savienības kopīgu interešu jautājums.

Rīcība Savienības līmenī ir vajadzīga, lai koordinētu spēcīgu reakciju uz Covid-19 pandēmijas uzliesmojumu un mazinātu ārkārtīgi nelabvēlīgās ekonomiskās sekas. Tātad rīcība Savienības līmenī ir nepieciešama, lai Savienībā panāktu ātru un stabilu ekonomikas

atveseļošanu. Dalībvalstis vienas pašas nevar pietiekamā mērā sasniegt šo mērķi, savukārt Savienības iejaukšanās var dot papildu vērtību, pieņemot regulu, ar ko izveido instrumentu, kura mērķis ir finansiāli atbalstīt dalībvalstis tik ļoti nepieciešamo reformu un investīciju izstrādes un īstenošanas gaitā. Šāds atbalsts palīdzētu arī mazināt pašreizējās Covid-19 krīzes sociālo ietekmi.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam tādā ziņā, ka tas nepārsniedz minimumu, kas vajadzīgs, lai Eiropas līmenī sasniegtu noteikto mērķi, un kas ir nepieciešams šim nolūkam. Ar ierosināto regulu izveidotā Atveseļošanas un noturības mehānisma brīvprātīgā izmantošana un labprātīgā sadarbība visā procesā ir papildu garantija, kas nodrošina proporcionalitātes principa ievērošanu un raisa savstarpēju uzticēšanos un sadarbību starp dalībvalstīm un Komisiju.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Iepriekšējās sadaļās aprakstītos mērķus nevar sasniegt, saskaņojot tiesību aktus vai dalībvalstīm rīkojoties brīvprātīgi. Tos varētu sasniegt tikai ar regulu. Visām dalībvalstīm piemērojama regula ir arī vispiemērotākais juridiskais instruments, ar ko organizējama finansiālā atbalsta sniegšana, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai līdztiesīgie likumdevēji to varētu pieņemt savlaicīgi, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi. Ieinteresēto personu viedokļi tika ņemti vērā likumdošanas procesā, kas norisinājās saistībā ar Reformu atbalsta programmas priekšlikumu.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts. Tomēr šā regulas priekšlikuma pamatā ir sākotnējais Komisijas priekšlikums par Reformu atbalsta programmu, kura pamatā bija ietekmes novērtējums, kura galvenie konstatējumi *mutatis mutandis* paliek spēkā.

- **Pamattiesības**

Priekšlikumam ir pozitīva ietekme uz Savienības pamattiesību ievērošanu un attīstību, pieņemot, ka dalībvalstis pieprasa un saņem atbalstu ar tām saistītās jomās. Piemēram, atbalsts tādās jomās kā darba tirgus un sociālā apdrošināšana, veselības aprūpe, izglītība, vide, īpašums, publiskā pārvalde un tiesu sistēma var veicināt Savienības pamattiesības, kā cieņu, brīvību, līdztiesību, solidaritāti, pilsoņu tiesības un tiesiskumu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Mehānisma īstenošanai atvēlētais finansējums ir 602 905 000 000 EUR (pašreizējās cenās). Tas tiks finansēts no Savienības aizņēmumu operācijām, kā noteikts Regulā (ES) XXX/XX (ESAI regula). Šo summu dalībvalstīm darīs pieejamu tieši pārvaldīta neatmaksājama atbalsta veidā (kopējā summa 334 950 000 000 EUR) un aizdevumu veidā līdz 267 955 000 000 EUR apmērā. Neatmaksājamā atbalsta summa ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē.

Ņemot vērā Mehānisma finansēšanas shēmas pagaidu raksturu, kas saistīts ar dalībvalstu ekonomikas atveseļošanu, šie resursi gan neatmaksājama finansiālā atbalsta, gan aizdevuma atbalsta veidā būs pieejami ierobežotu laiku, proti, līdz 2024. gada 31. decembrim.

Kas attiecas uz neatmaksājamo finansiālo atbalstu, vajadzīgās juridiskās saistības par vismaz 60 % kopējo resursu būtu jāuzņemas līdz 2022. gada 31. decembrim. Vajadzības gadījumā budžeta saistības var sadalīt gada daļmaksājumos, kas sadalīti pa vairākiem gadiem, un norādīt indikatīvu laika grafiku, kā tiks īstenotas reformas ne ilgāk kā četru gadu periodā un realizētas investīcijas ne ilgāk kā septiņu gadu periodā.

5. CITI ELEMENTI

• Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Lai uzraudzītu šajā regulā paredzētā instrumenta sniegumu mērķu sasniegšanā, Komisija ir noteikusi dažus galvenos snieguma rādītājus un periodiski vāks relevantos datus. Vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti, būs sīkāk jādefinē rādītāju kopums dalībvalstu individuālo atveseļošanas un noturības plānu līmenī; minētie rādītāji attieksies uz attiecīgajiem mikrodatiem, kas agregējami pēc vajadzības, un citiem relevantiem datiem. Finanšu iemaksa tiks izmaksāta pēc tam, kad būs sasniegti starpposma un galīgie mērķrādītāji, par kuriem panākta vienošanās ar attiecīgo dalībvalsti. Minētie relevantie dati būs jāintegrē katrai dalībvalstij un katrai politikas jomai īpaši izveidotā uzraudzības instrumentā.

Šim nolūkam dalībvalstis savos Eiropas pusgada kontekstā iesniedzamajos gada progresa ziņojumos iekļaus pierādījumus par to, kā izpildīti starpposma un galīgie mērķrādītāji, un nodrošinās Komisijai piekļuvi datiem, uz kuriem balstās ziņojums, tai skaitā administratīvajiem datiem, kad tas relevanti.

Lai novērtētu instrumentu rezultativitāti, efektivitāti, relevantumu un saskanīgumu, tiks veikts izvērtējums un *ex post* izvērtējums. Vajadzības gadījumā Komisija izvērtējumam pievienos priekšlikumu par regulas pārskatīšanu. Izvērtējumi tiks veikti saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumu[6]. Izvērtējumi ietvers atziņas, kas gūtas, nosakot trūkumus un/vai problēmas, vai iespējas tālāk uzlabot darbības vai to rezultātus un maksimāli palielināt to izmantošanu un ietekmi.

Izvērtējums tiks veikts, tiklīdz būs pieejama pietiekama informācija par Mehānisma īstenošanu, bet ne vēlāk kā trīs gadus pēc īstenošanas sākuma. Ne vēlāk kā četrus gadus pēc regulas piemērošanas perioda beigām Komisija veiks galīgo *ex post* izvērtējumu. Šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem Komisija paziņos Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

• Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums

Ar šo regulu izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu. Instrumenta darbības joma ietver plašu rīcībpolitiku loku un aptver jomas, kas saistītas ar kohēziju, divējādo pārkārtošanos (zaļo un digitālo), konkurētspēju, produktivitāti, veselību un pārdomātu inovāciju (3. pants).

[6] Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.). [OV atsaucēs norāda tikai pirmo lappusi.]

Finansējums ir noteikts šādā apmērā: i) 334 950 000 000 EUR, kas pieejami finansiālajam atbalstam (neatmaksājams atbalsts), un ii) 267 955 000 000 EUR, kas pieejami aizdevumiem dalībvalstīm. Neatmaksājamā atbalsta summa tiek finansēta ar ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē. Juridiskās saistības par vismaz 60 % neatmaksājamā atbalsta būtu jāuzņem līdz 2022. gada 31. decembrim. Juridiskās saistības par atlikušo summu būtu jāuzņemas līdz 2024. gada 31. decembrim (5. pants). Dalībvalstis varētu brīvprātīgi pārvietot līdzekļus no dalīti pārvaldītām programmām uz Atveseļošanas un noturības mehānismu (6. pants).

Uz instrumentu, kas izveidots ar šo regulu, attiecas pareizas ekonomikas pārvaldības noteikumi, kas paredzēti struktūrfondu un Kohēzijas fonda Kopīgo noteikumu regulā (9. pants). To tiešā pārvaldībā īsteno Komisija saskaņā ar Finanšu regulu (6. pants). Finansiālais atbalsts papildinās atbalstu, ko sniedz saskaņā ar citiem Savienības fondiem un programmām, un tas nevar segt tās pašas izmaksas (8. pants).

Ir paredzēti noteikumi par komunikāciju ar Eiropas Parlamentu un Padomi (21. pants) un ar plašu sabiedrību (26. pants), kā arī noteikumi par komplementaritāti (22. pants), uzraudzību (23. pants), gada ziņojumiem (24. pants) un izvērtēšanu (25. pants).

Mehānisma mērķis ir sekmēt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, uzlabojot dalībvalstu noturību un pielāgotiesspēju, mīkstinot krīzes sociālo un ekonomisko ietekmi un atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos, kuras mērķis ir līdz 2050. gadam panākt Eiropas klimatneitralitāti, tādējādi palīdzot atjaunot Savienības tautsaimniecību izaugsmes potenciālu pēc Covid-19 krīzes, veicināt nodarbinātības radīšanu un sekmēt ilgtspējīgu izaugsmi. Šajā nolūkā Mehānisms sniegs dalībvalstīm tiešu finansiālu atbalstu, kas tām palīdzēs sasniegt reformu un investīciju starpposma un galīgos mērķrādītājus (4. pants). Ir paredzēti arī reformām un investīcijām piemērojamie tiesīguma noteikumi. Dalībvalstīm jāsagatavo nacionālie atveseļošanas un noturības plāni, kuros izklāstīta reformu un investīciju programma nākamajiem četriem gadiem. Šiem plāniem jāsatur pasākumi, ar ko īsteno reformu un publisko investīciju projektus, izmantojot saskanīgu darbību kopumu. Plāniem vajadzētu būt saderīgiem ar problēmām un prioritātēm, kas apzinātas Eiropas pusgada kontekstā, valsts reformu programmām, nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, taisnīgas pārkārtošanās plāniem un partnerības nolīgumiem un darbības programmām, kas pieņemtas saskaņā ar Savienības fondiem. Tajos būtu jāiekļauj pasākumi, kuru mērķis ir risināt problēmas, ar kurām dalībvalstis saskaras zaļās un digitālās pārkārtošanās gaitā, un tādējādi veicināt ilgtspējīgu atveseļošanas ceļu. Ja dalībvalstij nepiemēro Eiropas pusgada uzraudzību un izvērtēšanu, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 472/2013[7] 12. pantu, vai tai piemēro uzraudzību saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 332/2002[8], saistībā ar problēmām un prioritātēm, kas apzinātas ar minētajās regulās izklāstītajiem pasākumiem, attiecīgajai dalībvalstij būtu jāpiemēro šīs regulas noteikumi (14. pants).

Lai dalībvalstīm, sagatavojot un īstenojot atveseļošanas un noturības plānus, būtu pietiekama informācija, Padome atveseļošanas, noturības un pielāgotiesspējas situāciju Savienībā var apspriest Eiropas pusgada ietvaros. Šīs diskusijas būtu jābalsta uz Komisijas stratēģisko un analītisko informāciju, kas pieejama Eiropas pusgada kontekstā, un informāciju par plānu īstenošanu iepriekšējos gados, ja tā pieejama (18. apsvērums).

Dalībvalstis varēs saņemt finanšu iemaksu neatmaksājama atbalsta veidā. Maksimālā summa katrai dalībvalstij tiks noteikta, pamatojoties uz iepriekšnoteiktu sadales koeficientu

[7] OV L 140, 27.5.2013.
[8] OV L 53, 23.2.2002.

(I pielikums). Šīs summas tiks aprēķinātas, pamatojoties uz iedzīvotāju skaitu, apgriezto iekšzemes kopproduktu (IKP) uz vienu iedzīvotāju un katras dalībvalsts relatīvo bezdarba līmeni (10. pants). Mehānisma neatmaksājamā atbalsta finansējums dalībvalstu atveseļošanas un noturības plāniem tiks darīts pieejams laikā līdz 2022. gada 31. decembrim. Pēc tam, līdz 2024. gada 31. decembrim, ja līdzekļi būs pieejami, Komisija var rīkot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus atbilstīgi Eiropas pusgada grafikam (11. pants).

Papildus neatmaksājamam atbalstam dalībvalstīm būs iespēja pieprasīt aizdevumu. Aizdevuma mērķis būs finansēt papildu reformas un investīcijas. Aizdevuma pieprasījumu var iesniegt kopā ar plānu vai jebkurā citā laikā kopā ar pārskatītu plānu (12. pants). Katrai dalībvalstij piešķirtā aizdevuma maksimālais apjoms nepārsniegs 4,7 % no tās nacionālā kopienākuma. Izņēmuma gadījumos un atkarībā no pieejamajiem resursiem maksimālo limitu varēs paaugstināt. Pieņēmusi lēmumu par aizdevuma pieprasījumu, Komisija ar attiecīgo dalībvalsti noslēgs aizdevuma nolīgumu (13. pants).

Dalībvalstij atveseļošanas un noturības plāni būs jāiesniedz Komisijai ne vēlāk kā līdz 30. aprīlim. Plāniem vajadzēs būt attiecīgās valsts reformu programmas pielikumam, ko var iesniegt atsevišķi no tās un agrāk par to. Šajā nolūkā dalībvalstis var iesniegt plāna projektu agrāk – kopā ar valsts budžeta projektu. Plānos būtu jāizklāsta reformas un investīcijas, kas vajadzīgas, lai risinātu Eiropas pusgada kontekstā apzinātās problēmas, un cita starpā jāizskaidro, kā tās stiprina attiecīgās dalībvalsts izaugsmes potenciālu un ekonomisko un sociālo noturību un kā palīdz sekmēt kohēziju. Plānā būtu jāiekļauj arī pasākumi, kas skar zaļo un digitālo pārkārtošanos. Plānā būtu jāizklāsta arī aplēstās kopējās izmaksas un attiecīgie starpposma mērķrādītāji, galīgie mērķrādītāji un indikatīvs reformu un investīciju īstenošanas laika grafiks. Attiecīgā gadījumā ierosinātajā plānā varētu iekļaut pieprasījumu piešķirt aizdevumu plašākām reformām un investīcijām (15. pants). Īstenošanas laikā plānu var grozīt, ja to pamato objektīvi apstākļi (18. pants).

Komisija plānus novērtēs, pamatojoties uz pārredzamiem kritērijiem, cita starpā šādiem: vai gaidāms, ka plāns efektīvi risinās Eiropas pusgadā konstatētās problēmas, vai tas palīdz stiprināt dalībvalsts izaugsmes potenciālu un ekonomisko un sociālo noturību un palīdz sekmēt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju; vai plāns satur pasākumus, kas skar zaļo un digitālo pārkārtošanos; vai dalībvalsts iesniegtās izmaksu aplēses ir pamatotas un ticamas un vai tās ir samērīgas ar paredzamo ietekmi uz ekonomiku. Ir izveidota atzīmju sistēma, ar ko novērtē priekšlikumus (II pielikums). Attiecīgā gadījumā Komisija, pamatojoties uz papildu reformām un investīcijām prasīto lielāko izmaksu ticamību, novērtēs arī attiecīgās dalībvalsts aizdevuma pieprasījumu (16. pants).

Pēc novērtējuma Komisija ar īstenošanas aktu pieņems lēmumu, kurā noteiks dalībvalstij iedalīto finanšu iemaksu (17. pants) un attiecīgā gadījumā aizdevuma summu; ja novērtēšanas kritēriji būs apmierinoši izpildīti, attiecīgajai dalībvalstij tiks iedalīta maksimālā paredzētā finanšu iemaksa vai plāna kopējo izmaksu summa – atkarībā no tā, vai plāna izmaksas ir lielākas vai mazākas par šai dalībvalstij paredzēto maksimālo finanšu iemaksu. Ja atveseļošanas un noturības plāns apmierinoši neatbilst novērtēšanas kritērijiem, dalībvalstij nebūtu jāsaņem nekāda finanšu iemaksa.

Atbalsta summa nebūs lielāka par starpību starp atveseļošanas un noturības plāna kopējām izmaksām, kas attiecīgā gadījumā pārskatītas, un maksimālo finanšu iemaksu. Uz to attieksies arī katrai tiesīgajai dalībvalstij noteiktais maksimālais limits. Izņēmuma gadījumos maksimālo summu varēs palielināt, ja būs pieejams finansējums (12. pants).

Ir noteikti arī noteikumi par maksājumiem un citiem finanšu jautājumiem, arī par maksājumu apturēšanu un atcelšanu; konkrēti, maksājuma pieprasījumu dalībvalsts var iesniegt reizi divos gados; finanšu iemaksa vai papildu aizdevuma atbalsts būtu jāizmaksā pa daļām, pamatojoties uz galīgo un starpposma mērķrādītāju izpildi (19. pants).

Attiecīgā dalībvalsts Eiropas pusgada ietvaros reizi ceturksnī ziņos par panākumiem, kas gūti reformu saistību izpildē, un šādi ziņojumi tiks pienācīgi atspoguļoti valstu reformu programmās. Ir paredzēta arī pienācīga ziņošana Eiropas Parlamentam un Padomei (20. pants).

Komisijai ir piešķirtas īstenošanas pilnvaras attiecībā uz atveseļošanas un noturības plānu pieņemšanu un attiecībā uz finansiālā atbalsta izmaksu pēc attiecīgo starpposma un galīgo mērķrādītāju sasniegšanas saskaņā ar Komiteju procedūras regulā paredzēto pārbaudes procedūru (27. pants).

2020/0104 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 175. panta trešo punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[9],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[10],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Dalībvalstīm saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību ("Līgums") 120. un 121. pantu jāīsteno ekonomikas politika, lai saskaņā ar Padomes izstrādātām vadlīnijām veicinātu Savienības mērķu sasniegšanu. Līguma 148. pantā noteikts, ka dalībvalstis īsteno nodarbinātības politiku, ievērojot nodarbinātības pamatnostādnes. Tāpēc dalībvalstu ekonomikas politikas koordinācija ir vispārsvarīgs jautājums.

(2) Līguma 175. pantā cita starpā ir paredzēts, ka dalībvalstīm būtu jākoordinē sava ekonomikas politika tā, lai sasniegtu 174. pantā minēto ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķus.

(3) Savienības līmenī Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads ("Eiropas pusgads"), toskait Eiropas sociālo tiesību pīlāra principi, ir satvars, kurā tiek noteiktas valstu reformu prioritātes un uzraudzīta to īstenošana. Šo reformu atbalstam dalībvalstis izstrādā savu valsts daudzgadu investīciju stratēģiju. Minētās stratēģijas būtu jāiesniedz kopā ar gada valsts reformu programmām, jo tas ir līdzeklis, kā izklāstīt un koordinēt prioritāros investīciju projektus, kas saņems atbalstu no valsts un/vai Savienības finansējuma.

(4) Covid-19 pandēmijas uzliesmojums 2020. gada sākumā mainīja nākamo gadu ekonomikas perspektīvas gan Savienībā, gan visā pasaulē, un tas prasa nekavējošu un koordinētu Savienības pretsparu, jo tikai tā būs iespējams pārvarēt milzīgās ekonomiskās un sociālās sekas visās dalībvalstīs. Covid-19 krīze ir vēl vairāk pastiprinājusi ar demogrāfisko situāciju saistītās problēmas. Gan pašreizējā Covid-19 pandēmija, gan agrākās ekonomikas un finanšu krīzes ir parādījušas, ka stabilas un noturīgas ekonomikas un finanšu sistēmas, kuru pamatā ir spēcīga ekonomiskā un sociālā struktūra, palīdz dalībvalstīm efektīvāk reaģēt uz satricinājumiem un ātrāk atgūties no tiem. Tas, kādas būs Covid-19 krīzes sekas vidējā termiņā un ilgtermiņā, būs kritiski atkarīgs no tā, cik strauji dalībvalstu ekonomika no krīzes atgūsies, un tas

[9] OV C […], […], […]. lpp.
[10] OV C […], […], […]. lpp.

savukārt būs atkarīgs no tā, kādas ir dalībvalstu iespējas fiskāli manevrēt, lai veiktu pasākumus krīzes sociālās un ekonomiskās ietekmes mīkstināšanai, un no tā, cik noturīgas ir to ekonomikas. Tāpēc bez reformām un investīcijām, kuru uzdevums ir novērst ekonomikas strukturālās nepilnības un stiprināt to noturību, būs ļoti grūti tautsaimniecībām nostāties uz ilgtspējīgas atveseļošanas ceļa un novērst aizvien plašāku plaisu veidošanos Savienībā.

(5) Viena no Savienības prioritātēm ir īstenot reformas, kas palīdz vairot valstu ekonomiku noturību, stiprināt pielāgotiesspēju un atraisīt izaugsmes potenciālu. Tāpēc ir ļoti svarīgi ekonomikas atveseļošanu ievirzīt ilgtspējas sliedēs un atbalstīt augšupējas ekonomiskās un sociālās konverģences procesu. Tas ir vēl jo vairāk nepieciešams pēc pandēmijas krīzes, lai pavērtu ceļu ātrai atlabšanai.

(6) Iepriekšējā pieredze liecina, ka bieži vien krīzes laikā investīcijas krasi samazinās. Tomēr šajā konkrētajā situācijā ir būtiski atbalstīt investīcijas, lai paātrinātu atveseļošanu un stiprinātu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu. Investīcijas zaļajās un digitālajās tehnoloģijās, jaudās un procesos, kuru mērķis ir palīdzēt pārkārtoties uz tīru enerģiju, kāpināt energoefektivitāti mājokļu sektorā un citās svarīgās ekonomikas nozarēs, ir ļoti būtiskas ilgtspējīgai izaugsmei un darbvietu radīšanai. Tās arī vairos Savienības noturību un mazinās tās atkarību no citiem, pateicoties piegādes ķēžu diversificēšanai.

(7) Pašlaik nav neviena instrumenta, kurš paredzētu tiešu finansiālu atbalstu, kas saistīts ar rezultātu sasniegšanu un ar to, kā dalībvalstis, reaģēdamas uz Eiropas pusgadā konstatētajām problēmām, ir realizējušas reformas un publiskās investīcijas, un kura mērķis būtu atstāt paliekošu ietekmi uz dalībvalstu ekonomikas produktivitāti un noturību.

(8) Ņemot vērā šo kontekstu, ir nepieciešams nostiprināt pašreizējo satvaru, kas reglamentē atbalsta sniegšanu dalībvalstīm, un ar inovatīva instrumenta starpniecību piedāvāt tiešu finansiālo atbalstu. Tālab ar šo regulu vajadzētu izveidot Atveseļošanas un noturības mehānismu (“Mehānisms”), kas sniegtu efektīvu un būtisku finansiālu atbalstu reformu un saistīto publisko investīciju īstenošanai dalībvalstīs. Mehānismam vajadzētu būt visaptverošam, un tajā vajadzētu arī izmantot pieredzi, ko Komisija un dalībvalstis guvušas, īstenojot citus instrumentus un programmas.

(9) Šajā regulā minētos finansēšanas veidus un īstenošanas metodes būtu jāizvēlas atkarībā no iespējām ar tiem sasniegt konkrētos darbību mērķus un gūt rezultātus, īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un paredzamo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver vienreizēju maksājumu, vienotas likmes un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

(10) Lai novērstu Covid-19 krīzes nepieredzēto ietekmi, tad atbilstīgi Regulai [Eiropas Savienības Atveseļošanas instruments] un tajā iedalīto resursu robežās Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros būtu jāveic atveseļošanas un noturības pasākumi. Šādi papildu resursi būtu jāizmanto tā, lai nodrošinātu Regulā [ESAI] noteikto termiņu ievērošanu.

(11) Atzīstot to, cik svarīgs ir Eiropas zaļais kurss kā Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija, un to, ka Savienības apņemšanās īstenot Parīzes nolīgumu un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus ir jāpārvērš darbos, ar šo regulu izveidotais Mehānisms palīdzēs integrēt klimatrīcību un vidisko ilgtspēju plašākā rīcībpolitikā, kā arī sasniegt

kopējo mērķi, kas paredz 25 % no ES budžeta izdevumiem izlietot, atbalstot klimata mērķu sasniegšanu.

(12) Lai īstenotu šos virsmērķus, relevantās darbības tiks apzinātas mehānisma sagatavošanas un īstenošanas gaitā un vēlreiz izsvērtas attiecīgās izvērtēšanās un pārskatīšanas procedūrās. Tāpat pienācīga uzmanība būtu jāpievērš arī tam, kā saskaņā ar šo regulu iesniegtie nacionālie plāni ietekmēs ne tikai zaļās pārkārtošanās, bet arī digitālās pārveides sekmēšanu. Abiem šiem jautājumiem būs prioritāra nozīme mūsu ekonomikas atjaunošanā un modernizēšanā.

(13) Lai būtu iespējams veikt pasākumus, kuri Mehānismu sasaista ar pareizu ekonomikas pārvaldību, tādējādi nodrošinot vienādus īstenošanas nosacījumus, Padomei – pēc Komisijas priekšlikuma un izmantojot īstenošanas aktus – būtu jādod pilnvaras apturēt periodu, kurā jāpieņem lēmumi par atveseļošanas un noturības plānu priekšlikumiem, un apturēt saskaņā ar Mehānismu veiktos maksājumus, ja ir konstatēta ekonomikas pārvaldības procesa būtiska neizpilde relevantajos gadījumos, kas uzskaitīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. XXX/XX (...) [KNR]. Padomei būtu jāpiešķir arī pilnvaras saistībā ar šiem pašiem relevantajiem gadījumiem šādu apturēšanu atcelt ar īstenošanas aktu pēc Komisijas priekšlikuma.

(14) Mehānisma vispārīgajam mērķim vajadzētu būt ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas veicināšanai. Tālab tam vajadzētu palīdzēt uzlabot dalībvalstu noturību un pielāgotiesspēju, mīkstināt krīzes sociālo un ekonomisko ietekmi un balstīt zaļo un digitālo pārkārtošanos, kuras mērķis ir līdz 2050. gadam panākt Eiropas klimatneitralitāti, tādējādi atjaunojot Savienības tautsaimniecību izaugsmes potenciālu pēckrīzes situācijā, veicināt nodarbinātības radīšanu un sekmēt ilgtspējīgu izaugsmi.

(15) Savukārt Mehānisma konkrētajam mērķim vajadzētu būt sniegt finansiālu atbalstu, lai būtu iespējams sasniegt atveseļošanas un noturības plānos izvirzītos reformu un investīciju starpposma un galīgos mērķrādītājus. Šis konkrētais mērķis būtu jārealizē ciešā sadarbībā ar attiecīgajām dalībvalstīm.

(16) Lai nodrošinātu, ka atveseļošanas un noturības plāns sekmē Mehānisma mērķu sasniegšanu, tajā būtu jāietver reformu un publisko investīciju projektu īstenošanas pasākumi, izmantojot saskanīgu atveseļošanas un noturības plānu. Atveseļošanas un noturības plānam vajadzētu būt saderīgam ar relevantajām, konkrētai valstij raksturīgajām problēmām un prioritātēm, kas apzinātas Eiropas pusgada kontekstā, valsts reformu programmām, nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, taisnīgas pārkārtošanās plāniem un partnerību nolīgumiem un darbības programmām, kas pieņemtas saskaņā ar Savienības fondiem. Lai pastiprinātu darbības, kas atbilst Eiropas zaļā kursa un Digitālās programmas prioritātēm, plānā būtu jāizklāsta arī pasākumi, kas skar zaļo un digitālo pārkārtošanos. Pasākumiem būtu jāļauj ātri sasniegt nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un to atjauninājumos norādītos mērķrādītājus, mērķus un devumus. Visas atbalstītās darbības būtu jāveic stingrā saskaņā ar Savienības prioritātēm klimata un vides jomā.

(17) Ja dalībvalstij nepiemēro Eiropas pusgada uzraudzību un izvērtēšanu, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 472/2013[11] 12. pantu, vai tai piemēro pārbaudes pasākumus saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 332/2002[12], vajadzētu būt iespējai saistībā ar problēmām un prioritātēm, kas apzinātas ar minētajās regulās izklāstītajiem pasākumiem, piemērot attiecīgajai dalībvalstij šīs regulas noteikumus.

---

[11] OV L 140, 27.5.2013.

[12] OV L 53, 23.2.2002.

(18) Lai dalībvalstīm, sagatavojot un īstenojot atveseļošanas un noturības plānus, būtu pietiekama informācija, Padomei Eiropas pusgada ietvaros būtu jāvar apspriest atveseļošanas, noturības un pielāgotiesspējas situāciju Savienībā. Lai nodrošinātu pienācīgus pierādījumus, šīs diskusijas būtu jābalsta uz Komisijas stratēģisko un analītisko informāciju, kas pieejama Eiropas pusgada kontekstā, un, ja tā ir pieejama, informāciju par plānu īstenošanu iepriekšējos gados.

(19) Lai nodrošinātu, ka finanšu iemaksa ir jēgpilna un samērīga ar dalībvalstu faktiskajām vajadzībām īstenot un pabeigt atveseļošanas un noturības plānā iekļautās reformas un investīcijas, ir lietderīgi noteikt maksimālo finanšu iemaksu, kas tām ir pieejama saskaņā ar Mehānismu, ciktāl runa ir par finansiālu atbalstu (t.i., neatmaksājamu finansiālu atbalstu). Šī maksimālā finanšu iemaksa būtu jāaprēķina, pamatojoties uz katras dalībvalsts iedzīvotāju skaitu, apgriezto iekšzemes kopproduktu (IKP) uz vienu iedzīvotāju un relatīvo bezdarba līmeni.

(20) Ir jāizveido procedūra, kā dalībvalstis iesniegs atveseļošanas un noturības plānu priekšlikumus, un jānosaka to satura elementi. Lai nodrošinātu procedūru raitu norisi, dalībvalstij atveseļošanas un noturības plāns būtu jāiesniedz ne vēlāk kā līdz 30. aprīlim kā atsevišķs valsts reformu programmas pielikums. Lai nodrošinātu ātru īstenošanu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai iesniegt plāna projektu kopā ar nākamā gada budžeta projektu, t. i., iepriekšējā gada 15. oktobrī.

(21) Lai nodrošinātu valstu atbildību un koncentrēšanos uz attiecīgajām reformām un investīcijām, dalībvalstīm, kas vēlas saņemt atbalstu, būtu jāiesniedz Komisijai pienācīgi argumentēts un pamatots atveseļošanas un noturības plāns. Atveseļošanas un noturības plānā būtu jāizklāsta detalizēts tā īstenošanas pasākumu kopums, tostarp galīgie un starpposma mērķrādītāji, un tas, kāda ir atveseļošanas un noturības plāna gaidāmā ietekme uz izaugsmes potenciālu, darbvietu radīšanu un ekonomisko un sociālo noturību; tajā būtu jāiekļauj arī pasākumi, kas skar zaļo un digitālo pārkārtošanos; tajā būtu jāiekļauj arī skaidrojums par ierosinātā atveseļošanas un noturības plāna saderību ar valstij specifiskajām problēmām un prioritātēm, kas apzinātas Eiropas pusgada kontekstā. Visā procesa gaitā būtu jātiecas panākt un īstenot ciešu sadarbību starp Komisiju un dalībvalstīm.

(22) Komisijai būtu jānovērtē dalībvalstu ierosinātais atveseļošanas un noturības plāns un jārīkojas ciešā sadarbībā ar attiecīgo dalībvalsti. Komisija pilnībā ievēros to, ka par procesu ir atbildīgas pašas valstis, tālab ņems vērā attiecīgās dalībvalsts sniegto pamatojumu un elementus un novērtēs, vai atveseļošanas un noturības plāns palīdzēs efektīvi risināt problēmas, kas norādītas relevantajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos vai citos relevantos dokumentos, ko Eiropas pusgada ietvaros pieņēmusi Komisija; vai plānā ir iekļauti pasākumi, kas efektīvi sekmē zaļo un digitālo pārkārtošanos un palīdz risināt no tām izrietošās problēmas; vai ir gaidāms, ka plānam būs ilgstoša ietekme uz attiecīgo dalībvalsti; vai ir gaidāms, ka plāns efektīvi palīdzēs stiprināt dalībvalsts izaugsmes potenciālu, darbvietu radīšanu un ekonomisko un sociālo noturību, mīkstināt krīzes sociālo un ekonomisko ietekmi un sekmēt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju; vai dalībvalsts sniegtais pamatojums par iesniegtā atveseļošanas un noturības plāna aplēstajām kopējām izmaksām ir pamatots un ticams, un samērīgs ar paredzamo ietekmi uz ekonomiku un nodarbinātību; vai ierosinātajā atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti saskanīgi reformu un publisko investīciju projektu īstenošanas pasākumi; un vai ir gaidāms, ka attiecīgās dalībvalsts ierosinātā kārtība nodrošinās atveseļošanas un noturības plāna efektīvu īstenošanu, tostarp attiecībā uz ierosinātajiem starpposma un galīgajiem mērķrādītājiem un saistītiem rādītājiem.

(23) Attiecīgās vadlīnijas būtu jāizklāsta šīs regulas pielikumā, un uz to pamata Komisija pārredzamā un taisnīgā veidā novērtēs atveseļošanas un noturības plānus un noteiks finanšu iemaksas apmēru saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem mērķiem un visām pārējām relevantajām prasībām. Pārredzamības un efektivitātes labad šajā nolūkā būtu jāizveido atzīmju sistēma atveseļošanas un noturības plānu novērtēšanai.

(24) Lai palīdzētu sagatavot kvalitatīvus plānus un palīdzētu Komisijai novērtēt dalībvalstu iesniegtos atveseļošanas un noturības plānus un to, kādā mērā tie ir īstenoti, būtu jāparedz noteikums, kas ļauj konsultēties ar ekspertiem un — pēc dalībvalsts pieprasījuma – līdzbiedriem.

(25) Vienkāršošanas nolūkā finanšu iemaksas apmērs būtu jānosaka pēc vienkāršiem kritērijiem. Finanšu iemaksa būtu jānosaka, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts ierosinātā atveseļošanas un noturības plāna aplēstajām kopējām izmaksām.

(26) Ar nosacījumu, ka atveseļošanas un noturības plāns apmierinoši atbilst novērtēšanas kritērijiem, attiecīgās dalībvalsts vajadzībām būtu jāiedala maksimālā finanšu iemaksa, ja atveseļošanas un noturības plānā iekļauto reformu un investīciju aplēstās kopējās izmaksas ir vienādas ar vai lielākas par pašu maksimālās finanšu iemaksas summu. Savukārt, ja šīs aplēstās kopējās izmaksas ir mazākas par pašu maksimālo finanšu iemaksu, tad attiecīgajai dalībvalstij būtu jāiedala summa, kas vienāda ar aplēstajām kopējām izmaksām. Dalībvalstij nebūtu jāsaņem nekāda finanšu iemaksa, ja atveseļošanas un noturības plāns apmierinoši neatbilst novērtēšanas kritērijiem.

(27) Lai nodrošinātu, ka finansiālais atbalsts lielāks ir pirmajos gados pēc krīzes, un lai nodrošinātu saderību ar šim instrumentam pieejamo finansējumu, iedalīt līdzekļus dalībvalstīm vajadzētu būt iespējamam līdz 2024. gada 31. decembrim. Tālab juridiskās saistības par vismaz 60 % no neatmaksājamam atbalstam pieejamās summas būtu jāuzņemas līdz 2022. gada 31. decembrim. Juridiskās saistības par atlikušo summu būtu jāuzņemas līdz 2024. gada 31. decembrim.

(28) Vajadzētu būt iespējamam finansiālu atbalstu dalībvalsts plānam sniegt arī aizdevuma veidā; tādā gadījumā būtu jānoslēdz aizdevuma nolīgums ar Komisiju, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts pienācīgi motivētu pieprasījumu. Aizdevumi, ar ko atbalsta valsts atveseļošanas un noturības plānus, būtu jāpiešķir ar tādiem termiņiem, kas atspoguļo šādu izdevumu ilgtermiņa raksturu. Šie termiņi var atšķirties no termiņiem, uz kādiem Savienība aizņemas līdzekļus, lai finansētu aizdevumus kapitāla tirgos. Tāpēc ir jāparedz iespēja atkāpties no Finanšu regulas 220. panta 2. punktā noteiktā principa, proti, ka finansiālajai palīdzībai domāto aizdevumu termiņu nedrīkst pārveidot.

(29) Aizdevuma pieprasījums būtu jāpamato ar finansiālajām vajadzībām, kas saistītas ar atveseļošanas un noturības plānā iekļautajām papildu reformām un investīcijām — jo īpaši attiecībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanos —, proti, ar to, ka plāna izmaksas ir lielākas par maksimālo finanšu iemaksu, kas (tiks) iedalīta kā neatmaksājama iemaksa. Vajadzētu būt iespējai kopā ar plānu iesniegt arī aizdevuma pieprasījumu. Gadījumā, ja aizdevuma pieprasījumu iesniedz citā brīdī, tam būtu jāpievieno pārskatīts plāns ar papildu starpposma un galīgajiem mērķrādītājiem. Lai nodrošinātu, ka vairāk līdzekļu ir pieejams sākumā, dalībvalstīm vajadzētu aizdevumu pieprasīt ne vēlāk kā 2024. gada 31. augustā. Pareizas finanšu pārvaldības nolūkā būtu jānosaka visu saskaņā ar šo regulu piešķirto aizdevumu kopējās summas limits. Turklāt katrai dalībvalstij piešķirtā aizdevuma maksimālais apjoms nedrīkstētu pārsniegt 4,7 % no tās nacionālā kopienākuma. Izņēmuma gadījumos un atkarībā no pieejamajiem resursiem maksimālo limitu vajadzētu varēt paaugstināt. Tāpat pareizas finanšu

pārvaldības nolūkā būtu jāparedz, ka aizdevumu izmaksā pa daļām atkarībā no sasniegtajiem rezultātiem.

(30) Dalībvalstij vajadzētu būt iespējai nākt klajā ar pamatotu pieprasījumu īstenošanas periodā grozīt atveseļošanas un noturības plānu, ja objektīvi apstākļi attaisno šādu rīcību. Komisijai būtu jānovērtē pamatotais pieprasījums un četru mēnešu laikā jāpieņem jauns lēmums.

(31) Instrumenta finanšu pārvaldības efektivitātes un vienkāršošanas labad finansiālajam atbalstam, ko Savienība sniedz atveseļošanas un noturības plāniem, būtu jāizpaužas kā finansējumam, kura pamatā ir rezultātu sasniegšana, kuru mēra, par atskaites punktu ņemot apstiprinātajos atveseļošanas un noturības plānos norādītos starpposma un galīgos mērķrādītājus. Tālab papildu atbalsts aizdevuma veidā būtu jāsasaista ar starpposma un galīgajiem mērķrādītājiem, kas ir vēl papildus tiem, kuri ir relevanti finansiālā atbalsta (t. i., neatmaksājamā atbalsta) saņemšanai.

(32) Pareizas finanšu pārvaldības nolūkā būtu jāparedz īpaši noteikumi par budžeta saistībām, līdzekļu maksājumiem, apturēšanu, atcelšanu un atgūšanu. Lai nodrošinātu paredzamību, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai maksājumu pieprasījumus iesniegt divreiz gadā. Maksājumus vajadzētu veikt pa daļām, un to pamatā vajadzētu būt pozitīvam Komisijas novērtējumam par atveseļošanas un noturības plānu īstenošanu dalībvalstī. Ja dalībvalsts nav apmierinoši īstenojusi savu atveseļošanas un noturības plānu, vajadzētu būt iespējai apturēt un atcelt finanšu iemaksu. Būtu jāievieš atbilstošas ierunu procedūras, lai nodrošinātu, ka Komisijas lēmumā par izmaksāto summu apturēšanu, atcelšanu un atgūšanu tiek ņemtas vērā dalībvalstu tiesības iesniegt apsvērumus.

(33) Īstenošanas efektīvas uzraudzības nolūkos dalībvalstīm reizi ceturksnī Eiropas pusgada procedūras ietvaros būtu regulāri jāziņo par to, kādi panākumi ir gūti atveseļošanas un noturības plānu īstenošanā. Šie attiecīgo dalībvalstu sagatavotie ziņojumi būtu pienācīgi jāatspoguļo valstu reformu programmās, kuras būtu jāizmanto kā instruments, lai ziņotu par atveseļošanas un noturības plānu īstenošanā gūtajiem panākumiem.

(34) Pārredzamības labad Komisijas pieņemtie atveseļošanas un noturības plāni būtu jāpaziņo Eiropas Parlamentam un Padomei, un Komisijai būtu attiecīgā gadījumā jāveic komunikācijas darbības.

(35) Lai nodrošinātu līdzekļu efektīvu un saskanīgu iedalīšanu no Savienības budžeta un ievērotu pareizas finanšu pārvaldības principu, saskaņā ar šo regulu veicamajām darbībām vajadzētu būt saderīgām ar Savienības pašreizējām programmām un tās papildināt, vienlaikus nepieļaujot, ka par tiem pašiem izdevumiem tiek saņemts divkāršs finansējums. Komisijai un dalībvalstij visos procesa posmos jo īpaši jānodrošina efektīva koordinācija, lai nodrošinātu saderību, saskanīgumu, komplementaritāti un sinerģiju starp finansējuma avotiem. Tālab dalībvalstīm, kad tās savus plānus iesniedz Komisijai, būtu jāsniedz arī relevantā informācija par esošo vai plānoto Savienības finansējumu. Saskaņā ar Mehānismu piešķirtajam finansiālajam atbalstam vajadzētu papildināt atbalstu, ko piešķir no citiem Savienības fondiem un programmām, un reformu un investīciju projektiem, ko finansē no Mehānisma, vajadzētu varēt saņemt finansējumu no citām Savienības programmām un instrumentiem ar nosacījumu, ka ar šo atbalstu netiek segtas tās pašas izmaksas.

(36) Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu ar šo regulu izveidoto Atveseļošanas un noturības mehānismu ir

nepieciešams izvērtēt, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota, piemērojot īpašas uzraudzības prasības, bet vienlaikus izvairoties no pārmērīga regulējuma un administratīvā sloga, jo īpaši dalībvalstīm. Šajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmantot, izvērtējot instrumentu ietekmi praksē.

(37) Ir lietderīgi, lai Komisija par šajā regulā paredzētā Mehānisma īstenošanu iesniegtu Eiropas Parlamentam un Padomei gada ziņojumu. Ziņojumā būtu jāiekļauj informācija par progresu, ko dalībvalstis panākušas, īstenojot apstiprinātos atveseļošanas un noturības plānus; tajā būtu jāiekļauj arī informācija par to ieņēmumu apjomu, kas Mehānismam iepriekšējā gadā piešķirts saskaņā ar Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu sadalījumā pa budžeta pozīcijām, un to, kā ar Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta starpniecību iegūtās summas palīdzējušas sasniegt Mehānisma mērķus.

(38) Būtu jāveic neatkarīgs izvērtējums, kurā apskata ar šo regulu izveidotā Mehānisma mērķu sasniegšanu, tā resursu izmantošanas efektivitāti un tā pievienoto vērtību. Vajadzības gadījumā izvērtējumam būtu jāpievieno priekšlikums par šīs regulas grozījumiem. Turklāt neatkarīgā ex post izvērtējumā būtu jāapskata arī instrumentu ilgtermiņa ietekme.

(39) Dalībvalstu īstenotie atveseļošanas un noturības plāni, kā arī attiecīgā tām iedalītā finanšu iemaksa būtu jānosaka Komisijai ar īstenošanas aktu. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Īstenošanas pilnvaras, kas saistītas ar atveseļošanas un noturības plānu īstenošanu un finansiālā atbalsta maksājumu pēc attiecīgo starpposma un galīgo mērķrādītāju sasniegšanas, Komisijai būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011[13], ievērojot tajā izklāstīto pārbaudes procedūru. Pēc īstenošanas akta pieņemšanas attiecīgajai dalībvalstij un Komisijai vajadzētu būt iespējai vienoties par konkrētu tehniska rakstura operacionālo kārtību, kurā uzskaitīti tādi īstenošanas aspekti kā termiņi, ar starpposma un galīgajiem mērķrādītājiem saistītie rādītāji un piekļuve pamatojošajiem datiem. Lai, ņemot vērā pašreizējos apstākļus, operacionālā kārtība saglabātu aktualitāti atveseļošanas un noturības plāna īstenošanas gaitā, vajadzētu paredzēt, ka šādas tehniskas kārtības elementus var grozīt, savstarpēji vienojoties. Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, ko pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu. Šie noteikumi ir noteikti Finanšu regulā un jo īpaši paredz budžeta apstiprināšanas un īstenošanas procedūru, izmantojot dotācijas, publisko iepirkumu, balvas, netiešu īstenošanu, un paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Uz LESD 322. panta pamata pieņemtie noteikumi attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību gadījumos, kad dalībvalstīs ir konstatētas vispārējas nepilnības tiesiskuma ziņā, tā kā tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finanšu pārvaldībai un ES finansējuma efektīvai apgūšanai.

(40) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013[14], Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95[15], Padomes Regulu

---

[13] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

[14] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

(Euratom, EK) Nr. 2185/96[16] un Padomes Regulu (ES) 2017/1939[17] Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un — vajadzības gadījumā — administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (EPPO) var veikt izmeklēšanu un ierosināt kriminālvajāšanu par krāpšanu un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371[18]. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, OLAF, EPPO un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas piešķir līdzvērtīgas tiesības Komisijai, OLAF, EPPO un Eiropas Revīzijas palātai.

(41) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(42) Lai nodrošinātu tūlītēju šajā regulā paredzēto pasākumu piemērošanu, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi un finansējums

1. pants
Priekšmets

Ar šo regulu izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (“Mehānisms”).

Regulā ir izklāstīti tā mērķi, finansēšana, Savienības finansējuma formas un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

---

15 Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

16 Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

17 Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

18 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

2. pants
Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1. "Savienības fondi" ir fondi, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) YYY/XX [KNR pēctecības regula][19];

2. "finanšu iemaksa" ir neatmaksājams finansiāls atbalsts, kas Mehānisma ietvaros pieejams iedalīšanai vai ir iedalīts dalībvalstīm; un

3. "Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads" (turpmāk "Eiropas pusgads") ir process, kas izklāstīts Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs)[20] 2.-a pantā.

3. pants
Darbības joma

Ar šo regulu izveidotā Atveseļošanas un noturības mehānisma piemērošanas joma skar rīcībpolitikas, kas ir saistītas ar ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, zaļo un digitālo pārkārtošanos, veselību, konkurētspēju, noturību, produktivitāti, izglītību un prasmēm, pētniecību un inovāciju, pārdomātu, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, nodarbinātību un investīcijām, kā arī finanšu sistēmu stabilitāti.

4. pants
Vispārīgie un konkrētie mērķi

1. Atveseļošanas un noturības mehānisma vispārīgais mērķis ir veicināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, proti, uzlabot dalībvalstu noturību un pielāgotiesspēju, mīkstināt krīzes sociālo un ekonomisko ietekmi un balstīt zaļo un digitālo pārkārtošanos, un tādējādi atjaunot Savienības tautsaimniecību izaugsmes potenciālu, veicināt nodarbinātības radīšanu laikā pēc Covid-19 krīzes un sekmēt ilgtspējīgu izaugsmi.

2. Savukārt Atveseļošanas un noturības mehānisma konkrētais mērķis, kas nepieciešams vispārīgā mērķa sasniegšanai, ir sniegt dalībvalstīm finansiālu atbalstu, lai tās varētu sasniegt savos atveseļošanas un noturības plānos izvirzītos reformu un investīciju starpposma un galīgos mērķrādītājus. Šo konkrēto mērķi tiecas sasniegt ciešā sadarbībā ar attiecīgajām dalībvalstīm.

5. pants
Resursi no Eiropas Savienības atveseļošanas instrumenta

1. Regulas [ESAI] 2. pantā minētos pasākumus īsteno saskaņā ar šo Mehānismu:

   a) ar Regulas [ESAI] 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minēto summu 334 950 000 000 EUR pašreizējās cenās, kas pieejama kā neatmaksājams atbalsts, ievērojot Regulas [EASI] 4. panta 4. un 8. punktu.

   Šīs summas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu;

[19] OV C […], […], […]. lpp.

[20] Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

b) ar Regulas [ESAI] 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto summu 267 955 000 000 EUR pašreizējās cenās, kas pieejama kā aizdevuma atbalsts dalībvalstīm saskaņā ar 12. un 13. pantu, ievērojot Regulas [EASI] 4. panta 5. punktu.

2. No 1. punkta a) apakšpunktā minētajām summām var segt arī izdevumus, kas attiecas uz sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, kuras nepieciešamas katra instrumenta pārvaldībai un mērķu sasniegšanai, jo īpaši izdevumus par pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, informēšanas un komunikācijas darbībām, tostarp korporatīvo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl tās saistītas ar šīs regulas mērķiem, izdevumus saistībā ar IT tīkliem, kas vērsti uz informācijas apstrādi un apmaiņu, korporatīvajiem informācijas tehnoloģijas rīkiem, un visus pārējos tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas Komisijai rodas katra instrumenta pārvaldības rezultātā. Izdevumi var būt arī citu atbalsta pasākumu izmaksas, piemēram, par kvalitātes kontroli un projektu uzraudzību uz vietas, kā arī izmaksas, kuras rodas, konsultācijām piesaistot līdzbiedrus un ekspertus, kas palīdz novērtēt un īstenot reformas un investīcijas.

6. pants
Resursi no dalīti pārvaldītām programmām

Pēc dalībvalstu pieprasījuma resursus, kas tām iedalīti dalītas pārvaldības ietvaros, var pārnest uz Mehānismu. Saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu Komisija minētos resursus apgūst tieši. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

7. pants
Īstenošana

Atveseļošanas un noturības mehānismu tiešā pārvaldībā īsteno Komisija saskaņā ar Finanšu regulu.

8. pants
Komplementaritāte un papildu finansējums

No Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais atbalsts papildina atbalstu, ko sniedz saskaņā ar citiem Savienības fondiem un programmām. Reformu un investīciju projekti var saņemt atbalstu no citām Savienības programmām un instrumentiem ar noteikumu, ka šāds atbalsts nesedz tās pašas izmaksas.

9. pants
Pasākumi, kas sasaista Mehānismu ar pareizu ekonomikas pārvaldību

1. Ja ir konstatēta būtiska neatbilstība, kas saistīta ar kādu no tiem gadījumiem, kas uzskaitīti 15. panta 7. punktā Regulā, ar ko paredz kopīgus noteikumus par [...)] [KNR], Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu apturēt 17. panta 1. un 2. punktā minēto lēmumu pieņemšanas periodu vai apturēt maksājumus, ko veic saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu.

Šā panta 1. punktā minēto lēmumu par maksājumu apturēšanu piemēro maksājumu pieteikumiem, kas iesniegti pēc dienas, kad pieņemts lēmums par maksājumu apturēšanu.

Šīs regulas 17. pantā minētā perioda apturēšanu piemēro no nākamās dienas pēc 1. punktā minētā lēmuma pieņemšanas.

Maksājumu apturēšanas gadījumā piemēro 15. panta 9. punktu Regulā, ar ko paredz kopīgus noteikumus par (...).

2. Ja iestājas kāds no gadījumiem, kas minēti 15. panta 11. punktā Regulā, ar ko paredz kopīgus noteikumus par [...], Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu atcelt iepriekšējā punktā minētā perioda vai maksājumu apturēšanu.

Attiecīgās procedūras vai maksājumus atsāk nākamajā dienā pēc apturēšanas atcelšanas.

II NODAĻA

Finanšu iemaksa, iedalīšanas process un aizdevumi

10. pants
Maksimālā finanšu iemaksa

Lai varētu iedalīt 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto summu, katrai dalībvalstij pienākošos maksimālo finanšu iemaksu aprēķina, izmantojot I pielikumā izklāstīto metodiku, proti, pamatojoties uz katras dalībvalsts iedzīvotāju skaitu, apgriezto iekšzemes kopproduktu (IKP) uz vienu iedzīvotāju un relatīvo bezdarba līmeni.

11. pants
Finanšu iemaksas iedalīšana

1. Periodam līdz 2022. gada 31. decembrim Komisija iedalīšanai dara pieejamu 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto summu, proti, 334 950 000 000 EUR. Katra dalībvalsts var iesniegt pieprasījumu, kas nepārsniedz tās 10. pantā minēto maksimālo finanšu iemaksu, lai īstenotu savus atveseļošanas un noturības plānus.

2. Attiecībā uz periodu, kas sākas pēc 2022. gada 31. decembra un beidzas 2024. gada 31. decembrī, Komisija var rīkot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus atbilstīgi Eiropas pusgada grafikam, ar nosacījumu, ka finanšu resursi ir pieejami. Tālab tā publicē indikatīvu grafiku, kurā norādīti attiecīgajā periodā organizējamie uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus, un pie katra uzaicinājuma norāda iedalīšanai pieejamo summu. Lai īstenotu savu atveseļošanas un noturības plānu, katra dalībvalsts var ierosināt saņemt ne vairāk kā maksimālo summu, kas atbilst tai iedalītajai daļai no iedalīšanai pieejamās summas, kā minēts I pielikumā.

12. pants
Aizdevumi

1. Līdz 2024. gada 31. decembrim pēc dalībvalsts pieprasījuma Komisija var attiecīgajai dalībvalstij piešķirt aizdevuma atbalstu tās atveseļošanas un noturības plānu īstenošanai.

2. Dalībvalsts aizdevumu var pieprasīt vai nu brīdī, kad tā iesniedz 15. pantā minēto atveseļošanas un noturības plānu, vai arī jebkurā citā brīdī līdz 2024. gada 31. augustam. Ja aizdevuma pieprasījumu iesniedz citā brīdī, tam pievieno pārskatītu plānu ar papildu starpposma un galīgajiem mērķrādītājiem.

3. Dalībvalsts iesniegtajā aizdevuma pieprasījumā norāda šādas ziņas:

(a) aizdevuma atbalsta prasīšanas iemesli, proti, lielākas finansiālās vajadzības saistībā ar papildu reformām un investīcijām;

(b) papildu reformas un investīcijas saskaņā ar 15. pantu;

(c) attiecīgā atveseļošanas un noturības plāna lielākas izmaksas salīdzinājumā ar 10. pantā minēto maksimālās finanšu iemaksas summu vai ar finanšu iemaksu, kas atveseļošanas un noturības plānam iedalīta, pamatojoties uz 17. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

4. Aizdevuma atbalsts attiecīgās dalībvalsts atveseļošanas un noturības plānam nav lielāks par starpību starp atveseļošanas un noturības plāna kopējām izmaksām (kas attiecīgā gadījumā ir pārskatītas) un 10. pantā minēto maksimālo finanšu iemaksu. Katrai dalībvalstij piešķirtā aizdevuma maksimālais apjoms nepārsniedz 4,7 % no tās nacionālā kopienākuma.

5. Atkāpjoties no 4. punkta un ar nosacījumu, ka ir pieejami resursi, izņēmuma kārtā aizdevuma atbalsta summu var palielināt.

6. Aizdevuma atbalstu izmaksā pa daļām atkarībā no starpposma un galīgo mērķrādītāju sasniegšanas atbilstīgi 17. panta 4. punkta g) apakšpunktam.

7. Komisija lēmumu par aizdevuma atbalsta pieprasījumu pieņem saskaņā ar 17. pantu. Vajadzības gadījumā atveseļošanas un noturības plānu attiecīgi groza.

13. pants
Aizdevuma nolīgums

1. Pirms noslēgt aizdevuma nolīgumu ar attiecīgo dalībvalsti Komisija novērtē, vai

(a) aizdevuma atbalsta prasīšanas un tā summas pamatojums ir uzskatāms par pamatotu un ticamu, ņemot vērā, kādas papildu reformas un investīcijas tiks realizētas; un

(b) vai papildu reformas un investīcijas atbilst 16. panta 3. punkta kritērijiem.

2. Ja aizdevuma pieprasījums atbilst 1. punktā minētajiem kritērijiem, Komisija, pieņēmusi 17. panta 2. punktā minēto lēmumu, noslēdz aizdevuma nolīgumu ar attiecīgo dalībvalsti. Aizdevuma nolīgumā papildus Finanšu regulas 220. panta 5. punktā noteiktajiem elementiem ir vēl šādi elementi:

(a) aizdevuma summa euro;

(b) vidējais termiņš; attiecībā uz šo termiņu Finanšu regulas 220. panta 2. punktu nepiemēro;

(c) cenu noteikšanas formula un aizdevuma pieejamības periods;

(d) maksimālais maksājumu skaits un atmaksas grafiks;

(e) pārējie elementi, kas vajadzīgi, lai īstenotu aizdevuma atbalstu saistībā ar attiecīgajām reformām un investīciju projektiem saskaņā ar 17.panta 2. punktā minēto lēmumu.

3. Saskaņā ar Finanšu regulas 220. panta 5. punkta e) apakšpunktu izmaksas, kas radušās saistībā ar līdzekļu aizņemšanos, lai izsniegtu šajā pantā minētos aizdevumus, sedz labuma guvēja dalībvalsts.

4. Komisija nosaka vajadzīgo kārtību, kā tiks administrētas aizdevumu operācijas saistībā ar aizdevumiem, kas piešķirti saskaņā ar šo pantu.

5. Dalībvalsts, kas izmanto aizdevumu, kurš piešķirts saskaņā ar šo pantu, atver īpašu kontu saņemtā aizdevuma pārvaldībai. Tā arī pārskaita jebkura saistītā aizdevuma pamatsummu un procentus uz Komisijas norādītu kontu atbilstīgi kārtībai, kura noteikta saskaņā ar iepriekšējo punktu, divdesmit TARGET2 darba dienu laikā pirms attiecīgā samaksas termiņa.

III NODAĻA

Atveseļošanas un noturības plāni

14. pants
Tiesīguma kritēriji

1. Atbilstīgi 4. punktā izklāstītajiem mērķiem dalībvalstis sagatavo nacionālos atveseļošanas un noturības plānus. Šajos plānos ir izklāstīta attiecīgās dalībvalsts reformu un investīciju programma nākamajiem četriem gadiem. Atveseļošanas un noturības plānos, kas tiesīgi uz finansējumu šā instrumenta ietvaros, ir iekļauti pasākumi reformu un publisko investīciju projektu īstenošanai, izmantojot saskanīgu pasākumu kopumu.

2. Atveseļošanas un noturības plāni ir saderīgi ar relevantajām, Eiropas pusgada kontekstā konstatētajām konkrētām valstīm raksturīgajām problēmām un prioritātēm, jo īpaši tām, kas izriet no zaļās un digitālās pārkārtošanās vai ir tai relevantas. Atveseļošanas un noturības plāni ir arī saderīgi ar informāciju, ko dalībvalstis iekļāvušas Eiropas pusgada kontekstā sagatavotajās valsts reformu programmās, nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un to atjauninājumos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999[21], teritoriālajos taisnīgas pārkārtošanās plānos, ko paredz Taisnīgas pārkārtošanās fonds[22], un partnerību nolīgumos un darbības programmās, ko paredz Savienības fondi.

3. Ja dalībvalstij nepiemēro Eiropas pusgada uzraudzību un izvērtēšanu, pamatojoties uz Regulas (ES) 472/2013 12. pantu, vai tai piemēro pārbaudes pasākumus saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 332/2002, saistībā ar problēmām un prioritātēm, kas apzinātas ar minētajās regulās izklāstītajiem pasākumiem, attiecīgajai dalībvalstij piemēro šīs regulas noteikumus.

15. pants
Atveseļošanas un noturības plāns

1. Dalībvalsts, kura vēlas saņemt atbalstu no Mehānisma, iesniedz Komisijai 14. panta 1. punktā minēto atveseļošanas un noturības plānu.

2. Dalībvalsts iesniegtais atveseļošanas un noturības plāns ir pielikums valsts reformu programmai, un to oficiāli iesniedz ne vēlāk kā līdz 30. aprīlim. Plāna projektu dalībvalsts var iesniegt, sākot no iepriekšējā gada 15. oktobra, kopā ar nākamā gada budžeta projektu.

---

21 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību.

22 […]

3. Atveseļošanas un noturības plāns ir pienācīgi argumentēts un pamatots. Tajā jo īpaši nosaka šādus elementus:

(a) skaidrojums par to, kā iecerēts risināt Eiropas pusgada kontekstā apzinātās konkrētajai valstij raksturīgās problēmas un prioritātes;

(b) skaidrojums par to, kā plāns stiprina attiecīgās dalībvalsts izaugsmes potenciālu, darbvietu radīšanu un ekonomisko un sociālo noturību, mīkstina krīzes sociālo un ekonomisko ietekmi un sekmē ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un konverģenci;

(c) skaidrojums par to, kā plāna pasākumi sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un palīdzēs risināt no tām izrietošās problēmas;

(d) iecerētie starpposma un galīgie mērķrādītāji un provizorisks laika grafiks, kā tiks īstenotas reformas ne ilgāk kā četru gadu periodā un realizētas investīcijas ne ilgāk kā septiņu gadu periodā;

(e) paredzamie investīciju projekti un attiecīgais investīciju periods;

(f) iesniegtajā atveseļošanas un noturības plānā iekļauto reformu un investīciju aplēstās kopējās izmaksas (apzīmē arī kā "atveseļošanas un noturības plāna aplēstās kopējās izmaksas), kā arī pienācīgs pamatojums un skaidrojums par to, kā tās samērojamas ar paredzamo ietekmi uz ekonomiku un nodarbinātību;

(g) attiecīgā gadījumā informācija par pašreizējo vai plānoto Savienības finansējumu;

(h) papildu pasākumi, kas varētu būt vajadzīgi;

(i) atveseļošanas un noturības plāna saskanīguma pamatojums;

(j) kārtība, kā attiecīgā dalībvalsts efektīvi īstenos atveseļošanas un noturības plānu, ieskaitot ierosinātos starpposma un galīgos mērķrādītājus un saistītos rādītājus;

(k) attiecīgā gadījumā — aizdevuma atbalsta pieprasījums un papildu starpposma mērķrādītāji, kas minēti 12. panta 2. un 3. punktā, un to elementi; un

(l) jebkura cita relevanta informācija.

4. Atveseļošanas un noturības plānu sagatavošanas gaitā dalībvalstis var prasīt, lai Komisija organizē labas prakses apmaiņu, lai prasošās dalībvalstis varētu izmantot citu dalībvalstu gūto pieredzi. Dalībvalstis var arī prasīt tehnisko atbalstu no tehniskā atbalsta instrumenta saskaņā ar attiecīgo regulu.

16. pants
Komisijas novērtējums

1. Komisija atveseļošanas un noturības plānu novērtē ciešā sadarbībā ar attiecīgo dalībvalsti. Komisija var paust savus apsvērumus vai pieprasīt papildu informāciju. Attiecīgā dalībvalsts sniedz pieprasīto papildu informāciju un vajadzības gadījumā var pārskatīt savu plānu pirms tā oficiālās iesniegšanas.

2. Novērtējot atveseļošanas un noturības plānu un nosakot attiecīgajai dalībvalstij iedalāmo summu, Komisija ņem vērā analītisko informāciju par attiecīgo dalībvalsti, kas pieejama Eiropas pusgada kontekstā, attiecīgās dalībvalsts iesniegto pamatojumu un elementus, kas minēti 15. panta 3. punktā, un visu pārējo relevanto informāciju, jo īpaši to, kas atrodama attiecīgās dalībvalsts valsts reformu programmā un nacionālajā

enerģētikas un klimata plānā, kā arī — ja tas ir relevanti — informāciju par tehnisko atbalstu, kas saņemts ar tehniskā atbalsta instrumenta starpniecību.

3. Komisija novērtē atveseļošanas un noturības plāna nozīmīgumu un saskanīgumu un to, kā tas sekmē zaļo un digitālo pārkārtošanos, un šajā nolūkā ņem vērā šādus kritērijus:

(a) vai ir gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns palīdzēs efektīvi risināt problēmas, kas konstatētas attiecīgajā konkrētai valstij adresētajā ieteikumā vai citos relevantos dokumentos ko Eiropas pusgada ietvaros oficiāli pieņēmusi Komisija;

(b) vai plānā ir iekļauti pasākumi, kas efektīvi sekmē zaļo un digitālo pārkārtošanos vai palīdz risināt no tām izrietošās problēmas;

(c) vai ir gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plānam būs ilgstoša ietekme uz attiecīgo dalībvalsti;

(d) vai ir gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns efektīvi palīdzēs stiprināt dalībvalsts izaugsmes potenciālu, darbvietu radīšanu un ekonomisko un sociālo noturību, mīkstināt krīzes sociālo un ekonomisko ietekmi un sekmēt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju;

(e) vai dalībvalsts sniegtais pamatojums par iesniegtā atveseļošanas un noturības plāna aplēsto kopējo izmaksu summu ir pamatots un ticams, un samērīgs ar paredzamo ietekmi uz ekonomiku un nodarbinātību;

(f) vai atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti saskanīgi reformu un publisko investīciju projektu īstenošanas pasākumi;

(g) vai ir gaidāms, ka attiecīgo dalībvalstu ierosinātā kārtība nodrošinās atveseļošanas un noturības plāna efektīvu īstenošanu, tostarp attiecībā uz iecerēto grafiku, starpposma un galīgajiem mērķrādītājiem un saistītiem rādītājiem.

4. Ja dalībvalsts ir pieprasījusi 12. pantā minēto aizdevuma atbalstu, Komisija novērtē, vai aizdevuma atbalsta pieprasījums atbilst 13. panta 1. punktā izklāstītajiem kritērijiem, jo īpaši, vai papildu reformas un investīcijas, ko skar atbalsta pieprasījums, atbilst 3. punktā minētajiem novērtēšanas kritērijiem.

5. Lai novērtētu dalībvalstu iesniegtos atveseļošanas un noturības plānus, Komisija var izmantot ekspertu palīdzību.

17. pants
Komisijas lēmums

1. Komisija ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu četru mēnešu laikā no brīža, kad dalībvalsts oficiāli iesniegusi atveseļošanas un noturības plānu. Ja Komisijas novērtējums par dalībvalsts iesniegto atveseļošanas un noturības plānu ir pozitīvs, minētajā lēmumā nosaka, kādas reformas un investīciju projekti dalībvalstij jāīsteno, tostarp starpposma un galīgos mērķrādītājus, un kāda finanšu iemaksa ir iedalīta saskaņā ar 11. pantu.

2. Ja dalībvalsts ir pieprasījusi aizdevuma atbalstu, šajā lēmumā nosaka arī aizdevuma atbalsta summu, kas minēta 12. panta 4. un 5. punktā, un dalībvalstij īstenojamās papildu reformas un investīcijas, ko skar atbalsta pieprasījums, tostarp papildu starpposma un galīgos mērķrādītājus.

3. Šā panta 1. punktā minēto finanšu iemaksu nosaka, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts ierosinātā atveseļošanas un noturības plāna aplēstajām kopējām izmaksām, kas novērtētas saskaņā ar 16. panta 3. punktā noteiktajiem kritērijiem. Finanšu iemaksas summu nosaka šādi:

(a) ja atveseļošanas un noturības plāns apmierinoši atbilst 16. panta 3. punktā noteiktajiem kritērijiem un atveseļošanas un noturības plāna aplēsto kopējo izmaksu summa ir vienāda ar vai lielāka par 10. pantā minēto attiecīgajai dalībvalstij domāto maksimālo finanšu iemaksu, tad attiecīgajai dalībvalstij iedalāmā maksimālā finanšu iemaksa ir vienāda ar 10. pantā minētās maksimālās finanšu iemaksas summu;

(b) ja atveseļošanas un noturības plāns apmierinoši atbilst 16. panta 3. punktā noteiktajiem kritērijiem un atveseļošanas un noturības plāna aplēsto kopējo izmaksu summa ir mazāka par 10. pantā minēto attiecīgajai dalībvalstij domāto maksimālo finanšu iemaksu, tad dalībvalstij iedalāmā maksimālā finanšu iemaksa ir vienāda ar atveseļošanas un noturības plāna aplēstajām kopējām izmaksām;

(c) ja atveseļošanas un noturības plāns nav apmierinoši atbilstīgs 16. panta 3. punktā noteiktajiem kritērijiem, attiecīgajai dalībvalstij finanšu iemaksu neiedala.

4. Šā panta 1. punktā minētajā lēmumā arī nosaka:

(a) finanšu iemaksu, kas izmaksājama vairākos maksājumos, tiklīdz dalībvalsts ir apmierinoši izpildījusi visus starpposma un galīgos mērķrādītājus, kas noteikti attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu;

(b) reformu un investīciju projektu aprakstu un atveseļošanas un noturības plāna aplēsto kopējo izmaksu summu;

(c) atveseļošanas un noturības plāna īstenošanas periodu, proti:

(1) attiecībā uz investīciju projekta pabeigšanu investīciju periods, līdz kuram jāīsteno investīciju projekts, izbeidzas ne vēlāk kā septiņus gadus pēc lēmuma pieņemšanas,

(2) attiecībā uz reformu pabeigšanu periods, līdz kuram reformām jābūt īstenotām, izbeidzas ne vēlāk kā četrus gadus pēc lēmuma pieņemšanas;

(d) atveseļošanas un noturības plāna īstenošanas kārtību un grafiku;

(e) relevantos rādītājus, kas attiecas uz iecerēto starpposma un galīgo mērķrādītāju izpildīšanu; un

(f) kārtību, kā Komisija nodrošina piekļuvi lēmumu pamatojošajiem relevantajiem datiem;

(g) attiecīgā gadījumā — pa daļām izmaksājamā aizdevuma summu un papildu starpposma un galīgos mērķrādītājus, kas saistīti ar aizdevuma atbalsta izmaksu.

5. Ja Komisijas novērtējums par dalībvalsts atveseļošanas un noturības plānu ir negatīvs, tā pienācīgi pamatotu novērtējumu paziņo četru mēnešu laikā pēc tam, kad dalībvalsts ir iesniegusi priekšlikumu.

6. Pēc tam, kad pieņemts šā panta 1. punktā minētais lēmums, attiecīgā dalībvalsts un Komisija vienojas par operacionālo kārtību, kurā iztirzā 4. punkta d) apakšpunktā

minēto īstenošanas kārtību un grafiku, e) apakšpunktā minētos relevantos rādītājus, kas attiecas uz iecerēto starpposma un galīgo mērķrādītāju izpildīšanu, f) apakšpunktā minēto kārtību, kā Komisija nodrošina piekļuvi lēmumu pamatojošajiem datiem, un — attiecīgā gadījumā — g) apakšpunktā minētos papildu starpposma un galīgos mērķrādītājus, kas saistīti ar aizdevuma atbalsta izmaksu.

7. Šā panta 1. un 2. punktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 27. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

18. pants

Dalībvalsts atveseļošanas un noturības plāna grozīšana

1. Ja attiecīgā dalībvalsts objektīvu apstākļu dēļ nespēj pilnībā vai daļēji īstenot atveseļošanas un noturības plānu, tai skaitā sasniegt starpposma un galīgos mērķrādītājus, attiecīgā dalībvalsts var iesniegt Komisijai pamatotu lūgumu grozīt vai aizstāt 17. panta 1. un 2. punktā minētos lēmumus. Šajā nolūkā dalībvalsts var ierosināt grozītu vai jaunu atveseļošanas un noturības plānu.

2. Ja Komisija uzskata, ka attiecīgās dalībvalsts sniegtie iemesli attaisno attiecīgā atveseļošanas un noturības plāna grozīšanu, Komisija novērtē jauno plānu saskaņā ar 16. panta noteikumiem un saskaņā ar 17. pantu pieņem jaunu lēmumu četru mēnešu laikā kopš oficiālās pieprasījuma iesniegšanas.

3. Ja Komisija uzskata, ka attiecīgās dalībvalsts sniegtie iemesli atveseļošanas un noturības plāna grozīšanu neattaisno, tā noraida pieprasījumu četru mēnešu laikā kopš tā oficiālās iesniegšanas, devusi attiecīgajai dalībvalstij iespēju iesniegt savus apsvērumus viena mēneša laikā no Komisijas secinājumu paziņošanas.

IV NODAĻA

Finansiālie noteikumi

19. pants

Noteikumi par finanšu iemaksu izmaksu, apturēšanu un atcelšanu

1. Šīs regulas 17. panta 1. punktā minētais Komisijas lēmums rada atsevišķas juridiskas saistības Finanšu regulas nozīmē, kuras var balstīties uz vispārējām saistībām. Attiecīgā gadījumā budžeta saistības var sadalīt pa vairākiem gadiem sadalītos gada maksājumos.

2. Finanšu iemaksu izmaksu attiecīgajai dalībvalstij saskaņā ar šo pantu veic atbilstīgi budžeta apropriācijām un atkarībā no pieejamā finansējuma. Šajā pantā minētos Komisijas lēmumus pieņem saskaņā ar 27. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Izpildījusi attiecīgos apstiprinātos starpposma un galīgos mērķrādītājus, kas norādīti apstiprinātajā atveseļošanas un noturības plānā, attiecīgā dalībvalsts iesniedz Komisijai pienācīgi pamatotu finanšu iemaksas un — attiecīgā gadījumā — aizdevuma daļas izmaksas pieprasījumu. Dalībvalstis šādus izmaksas pieprasījumus var iesniegt Komisijai reizi divos gados. Komisija divu mēnešu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas novērtē, vai ir apmierinoši izpildīti attiecīgie starpposma un galīgie mērķrādītāji, kas izklāstīti 17. panta 1. punktā minētajā lēmumā.

Novērtējuma vajadzībām ņem vērā 17. panta 6. punktā minēto operacionālo kārtību. Komisijai var palīdzēt eksperti.

Ja Komisijas sniegtais novērtējums ir pozitīvs, tā pieņem lēmumu, ar ko atļauj izmaksāt finanšu iemaksu saskaņā ar Finanšu regulu.

4. Ja Komisija, veicot 3. punktā minēto novērtējumu, ir konstatējusi, ka 17. panta 1. punktā minētajā lēmumā noteiktie starpposma un galīgie mērķrādītāji nav apmierinoši izpildīti, tā aptur visas finanšu iemaksas vai tās daļas izmaksu. Attiecīgā dalībvalsts var iesniegt savus apsvērumus viena mēneša laikā no Komisijas novērtējuma paziņošanas.

Apturēšanu atceļ, ja dalībvalsts ir veikusi pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu apmierinošu 17. panta 1. punktā minēto starpposma un galīgo mērķrādītāju izpildi.

5. Atkāpjoties no Finanšu regulas 116. panta 2. punkta, maksājuma termiņš sāk ritēt dienā, kad attiecīgajai dalībvalstij paziņots pozitīvais novērtējuma rezultāts saskaņā ar 3. punkta otro daļu, vai dienā, kad paziņots par finansējuma apturēšanas atcelšanu saskaņā ar 4. punkta otro daļu.

6. Ja attiecīgā dalībvalsts nav veikusi nepieciešamos pasākumus sešu mēnešu laikā no finansējuma apturēšanas, Komisija atceļ finanšu iemaksas summu saskaņā ar Finanšu regulas 14. panta 1. punktu pēc tam, kad tā attiecīgajai dalībvalstij ir devusi iespēju iesniegt savus apsvērumus divu mēnešu laikā no secinājumu paziņošanas.

7. Ja astoņpadsmit mēnešu laikā no 17. panta 1. punktā minētā lēmuma pieņemšanas dienas attiecīgajai dalībvalstij nav izdevies panākt reālu progresu attiecībā uz visiem būtiskajiem starpposma un galīgajiem mērķrādītājiem, finanšu iemaksas summu atceļ saskaņā ar Finanšu regulas 14. panta 1. punktu.

   Komisija lēmumu par finanšu iemaksas atcelšanu pieņem pēc tam, kad tā attiecīgajai dalībvalstij ir devusi iespēju iesniegt savus apsvērumus divu mēnešu laikā no brīža, kad paziņots novērtējums par to, vai ir panākts reāls progress.

8. Šā panta noteikumus *mutatis mutandis* piemēro papildu aizdevuma atbalstam saskaņā ar 13. pantā minētā aizdevuma nolīguma un 17. panta 2. punktā minētā lēmuma noteikumiem.

V NODAĻA

Ziņošana un informēšana

20. pants
Dalībvalsts ziņošanas pienākumi Eiropas pusgadā

Attiecīgā dalībvalsts reizi ceturksnī Eiropas pusgada procedūras ietvaros ziņo par to, kādi panākumi ir gūti atveseļošanas un noturības plānu, tostarp 17. panta 6. punktā minētās operacionālās kārtības īstenošanā. Tālab dalībvalstu ceturkšņa ziņojumus pienācīgi atspoguļo valstu reformu programmās, kuras izmanto kā instrumentu, lai ziņotu par atveseļošanas un noturības plānu īstenošanā gūtajiem panākumiem.

21. pants

Informācija Eiropas Parlamentam un Padomei un komunikācija par dalībvalstu atveseļošanas un noturības plāniem

1. Komisija bez liekas kavēšanās nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei atveseļošanas un noturības plānus, kas apstiprināti ar Komisijas īstenošanas aktu saskaņā ar 17. pantu. Attiecīgā dalībvalsts var lūgt Komisijai pārformulēt sensitīvu vai konfidenciālu informācija, kuras izpaušana apdraudētu šīs dalībvalsts sabiedrības intereses.

2. Komisija var iesaistīties komunikācijas pasākumos, lai nodrošinātu informētību par attiecīgā atveseļošanas un noturības plāna īstenošanai paredzēto Savienības finansiālo atbalstu, tostarp īstenojot kopīgus komunikācijas pasākumus ar attiecīgajām valstu iestādēm.

VI NODAĻA

Komplementaritāte, uzraudzība un izvērtēšana

22. pants

Koordinācija un komplementaritāte

Komisija un attiecīgās dalībvalstis atbilstīgi saviem attiecīgajiem pienākumiem sekmē sinerģiju un nodrošina efektīvu koordināciju starp instrumentiem, kas izveidoti ar šo regulu, un citām Savienības programmām un instrumentiem un jo īpaši no Savienības fondiem finansētiem pasākumiem. Šajā nolūkā tās:

(a) gan plānošanas, gan īstenošanas posmā nodrošina komplementaritāti, sinerģiju, saskanīgumu un saderību starp dažādiem instrumentiem Savienības, valsts un attiecīgā gadījumā reģionālā līmenī, jo īpaši saistībā ar Savienības fondu finansētiem pasākumiem;

(b) pilnveido koordinācijas mehānismus, lai izvairītos no darba dublēšanās, un

(c) nodrošina ciešu sadarbību starp tiem, kas ir atbildīgi par īstenošanu Savienības, valsts un attiecīgā gadījumā reģionālā līmenī, lai sasniegtu saskaņā ar šo regulu izveidoto instrumentu mērķus.

23. pants

Īstenošanas uzraudzība

1. Komisija uzrauga Mehānisma īstenošanu un mēra 4. pantā noteikto mērķu sasniegšanu. III pielikumā ir noteikti rādītāji, kas jāizmanto, lai ziņotu par progresu, uzraudzītu Mehānismu un izvērtētu, kā veicies ar tā vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu. Īstenošanas uzraudzība ir vērsta uz un ir samērīga ar darbībām, kas veiktas saskaņā ar Mehānismu.

2. Snieguma ziņošanas sistēma nodrošina, ka darbību īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi. Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem uzliek samērīgas ziņošanas prasības.

24. pants
Gada ziņojums

1. Komisija par šajā regulā paredzētā Mehānisma īstenošanu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei gada ziņojumu.

2. Gada ziņojumā iekļauj informāciju par progresu, kas panākts, dalībvalstīm īstenojot atveseļošanas un noturības plānus saskaņā ar Mehānismu.

3. Gada ziņojumā sniedz arī šādu informāciju:

   (a) informācija par to ieņēmumu apjomu, kas Mehānismam piešķirts saskaņā ar Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu iepriekšējā gadā sadalījumā pa budžeta pozīcijām, un

   (b) informācija par to, kā ar Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta starpniecību iegūtās summas palīdzējušas sasniegt Mehānisma mērķus.

4. Lai ziņotu par 2. punktā minētajām darbībām, Komisija pēc vajadzības var izmantot to attiecīgo dokumentu saturu, ko Komisija oficiāli pieņēmusi Eiropas pusgada gaitā.

25. pants
Mehānisma izvērtējums un ex post izvērtējums

1. Četrus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai neatkarīgu izvērtējuma ziņojumu par tās īstenošanu, bet ne vēlāk kā trīs gadus pēc 2027. gada beigām — neatkarīgu *ex post* izvērtējuma ziņojumu.

2. Izvērtējuma ziņojumā jo īpaši novērtē, kādā mērā ir sasniegti mērķi, cik efektīvi ir izmantoti resursi un kāda ir Eiropas pievienotā vērtība. Tajā arī izskata jautājumu par to, vai visi mērķi un darbības joprojām ir relevanti.

3. Vajadzības gadījumā izvērtējumam pievieno priekšlikumu par šīs regulas grozījumiem.

4. *Ex post* izvērtējuma ziņojumā iekļauj vispārēju ar šo regulu izveidoto instrumentu novērtējumu un informāciju par tās ilgtermiņa ietekmi.

VII NODAĻA

Komunikācija un noslēguma noteikumi

26. pants
Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir saskanīga, lietderīga un samērīga.

2. Saistībā ar instrumentiem, kas izveidoti ar šo regulu, to darbībām un rezultātiem Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Ar šo regulu izveidotajiem instrumentiem iedalītie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunicēšanu sabiedrībai, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 4. pantā minētajiem mērķiem.

27. pants
Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

28. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma ABM/ABB struktūrā

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

1.4. Mērķi

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem

3.2.2. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām

3.2.3. Aplēstā ietekme uz administratīvām apropriācijām

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

3.2.5. Trešo personu iemaksas

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu

1.2. Attiecīgās rīcībpolitikas jomas ABM/ABB struktūrā[23]

Kohēzija

Ekonomikas un finanšu lietas

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

X Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību**[24]

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **darbību, kas pārveidota jaunā darbībā**

1.4. Mērķi

1.4.1. Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu/iniciatīvu

Atveseļošanas un noturības mehānisma stratēģiskais mērķis ir veicināt Savienības ekonomisko, sociālo un ekonomisko kohēziju, proti, uzlabot dalībvalstu noturību, pielāgotiesspēju un konverģenci un balstīt zaļo un digitālo pārkārtošanos, tādējādi atjaunojot Savienības tautsaimniecību izaugsmes potenciālu laikā pēc Covid-19 krīzes un sekmēt ilgtspējīgu izaugsmi.

1.4.2. Konkrētie mērķi un attiecīgās ABM/ABB darbības

Konkrētais mērķis Nr.

Konkrētais mērķis ir sniegt dalībvalstīm finansiālu atbalstu (“dotācijas” un “aizdevumus”), lai tās varētu sasniegt reformu un investīciju starpposma un galīgos mērķrādītājus, kas noteikti atveseļošanas un noturības plānos, kurus dalībvalstis iesniegs Komisijai apstiprināšanai. Šo konkrēto mērķi tieksies sasniegt ciešā sadarbībā ar attiecīgajām dalībvalstīm.

Attiecīgās ABM/ABB darbības

[…]

[23] ABM: budžeta līdzekļu vadība pa darbības jomām, ABB: budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām.

[24] Kā paredzēts Finanšu regulas 54. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

Mehānisma ietvaros sniegtais finansiālais atbalsts ir sasaistīts ar rezultātu sasniegšanu; tāpēc paredzams, ka Mehānisms palīdzēs uzlabot dalībvalstu noturību un pielāgotiesspēju un tām atkal nostāties uz ekonomikas atlabšanas un ilgtspējīgas izaugsmes ceļa; te ietilpst arī zaļās un digitālās pārkārtošanās sekmēšana, kā arī tas nodrošinās procesa taisnīgu norisi, ciktāl tas skar sociālos sektorus.

1.4.4. Rezultātu un ietekmes rādītāji

Norādīt priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanas uzraudzībā izmantojamos rādītājus.

Iznākuma rādītāji: Komisijas apstiprināto plānu skaits; kopējā finanšu iemaksa, kas iedalīta plāniem **Rezultātu rādītāji**: īstenoto plānu skaits **Ietekmes rādītāji:** plānā nospraustie mērķi, kas sasniegti, pateicoties *inter alia* saņemtajam finansiālajam atbalstam

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības

Veselīgu un noturīgu ekonomiku un finanšu sistēmu veidošana, kuras pamatā ir stipras ekonomiskās un sociālās struktūras, palīdzēs dalībvalstīm efektīvāk reaģēt uz satricinājumiem un no tiem ātrāk atgūties. Tāpēc bez reformām un investīcijām, kuru uzdevums ir novērst ekonomikas strukturālās nepilnības un stiprināt to noturību, būs ļoti grūti tautsaimniecībām nostāties uz ilgtspējīgas atveseļošanas ceļa un novērst aizvien plašāku plaisu veidošanos Savienībā.

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība

Lai strauji un pārliecinoši atveseļotu Savienības ekonomiku, ir jārīkojas Savienības līmenī. Minēto mērķi dalībvalstis vienas pašas nevar sasniegt pietiekamā līmenī, taču Savienības iesaistīšanās spēj radīt papildu vērtību, proti, Savienība var izveidot instrumentus nolūkā finansiāli atbalstīt dalībvalstis tik vajadzīgo reformu un investīciju iecerēšanā un realizēšanā. Šāds atbalsts arī palīdzētu mazināt krīzes izraisīto sociālo ietekmi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Citi Savienības līmeņa instrumenti, kas atbalsta strukturālo reformu un investīciju īstenošanu. No politiskā viedokļa raugoties, rīcībpolitikas ieteikumos, ko Savienība sniedz Eiropas pusgada gaitā, ir apzinātas reformu un investīciju prioritātes. No Savienības fondiem, jo īpaši tiem, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) YYY/XX [KNR pēctecības regula], tiek finansēti investīciju projekti, kas prasa tematiski koncentrēt finansējumu un paredz vairākus iepriekš izpildāmus nosacījumus. *InvestEU* nodrošina finansējumu privātiem investīciju projektiem citu rīcībpolitisko logu ietvaros, kas ne vienmēr ir saistīti ar reformu īstenošanas centieniem.

Tomēr neviens no šiem instrumentiem nesniedz dalībvalstīm tiešu un visaptverošu finansiālo atbalstu, proti, "dotācijas" un "aizdevumus", kas būtu atkarīgs no tā, vai ir sasniegti atveseļošanas plānos paredzētie rezultāti attiecībā uz reformām un investīcijām. Šāda ir tikai šī Mehānisma īstenošanas specifika.

1.5.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Mehānisms būs komplementārs un nodrošinās sinerģiju ar citām Savienības programmām, jo īpaši projektiem, kas finansēti no struktūrfondiem un kohēzijas fondiem un no *InvestEU*; tas palīdzēs uzlabot Savienības fondu līdzekļu pilnvērtīgu izmantošanu un izvairīties no dublēšanās. Tālab, pirmkārt, dalībvalstīm, kad tās savus plānus iesniedz Komisijai, ir jāsniedz arī relevantā informācija par esošo vai plānoto Savienības finansējumu; otrkārt, no Mehānisma piešķirtais finansiālais atbalsts papildinās atbalstu, ko piešķir no citiem Savienības fondiem un programmām, proti, reformu un investīciju projektiem var saņemt finansējumu no citām Savienības programmām un instrumentiem ar nosacījumu, ka ar šo atbalstu netiek segtas tās pašas izmaksas; treškārt, tiks nodrošināta visu koordinēšana starp Mehānismu un citām Savienības programmām un Savienības fondiem, proti, tiks pastiprināta pārvaldība Komisijas iekšējās darba kārtības ietvaros. Pieņemot lēmumus par finansiālā atbalsta sniegšanu dalībvalstij, tiks ņemti vērā pasākumi, ko finansē no Savienības fondiem un programmām, un nepieciešamība izvairīties no dubultas finansēšanas. Turklāt reformas un investīcijas, kas saņems finansiālu atbalstu no instrumentiem, tiks apzinātas Eiropas pusgada ietvaros.

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

☐ **Ierobežota ilguma** priekšlikums/iniciatīva

– ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.

– **X** Finansiālā ietekme no 2021. gada līdz 2024. gadam uz saistību apropriācijām un no 2021. gada – uz maksājumu apropriācijām.

X Beztermiņa priekšlikums/iniciatīva

– Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi[25]

X Komisijas īstenota **tieša pārvaldība,**

– ☐ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;

– ☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☐ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

– ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;

– ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

– ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;

– ☐ Finanšu regulas 208. un 209. pantā minētajām struktūrām;

– ☐ publisko tiesību subjektiem;

– ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

– *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Neattiecas

[25] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Katrā apstiprinātajā dalībvalstu plānā tiks noteikti īpaši iznākuma, rezultātu un ietekmes rādītāji, starpposma un galīgo mērķrādītāju izpildīšanu atzīstot par priekšnoteikumu finansiālā atbalsta saņemšanai.

Dalībvalstīm reizi ceturksnī Eiropas pusgada procedūras ietvaros būs regulāri jāziņo par to, cik sekmīgi sasniegti starpposma un galīgie mērķrādītāji. Komisija katru gadu sniegs ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei.

Tiks veikts vidusposma novērtējums un *ex post* novērtējums, lai Mehānisma izvērtētu efektivitāti, lietderīgumu, relevantumu, saskanību.

Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņos šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Apzinātie riski

Risks ir saistīts ar rezultativitātes mērījumiem (iepriekšnoteikto starpposma un galīgo mērķrādītāju nesasniegšana).

Šo risku mazināšanai tiks veikti šādi pasākumi:

– pirms līdzekļu izmaksas tiks rūpīgi izvērtēts, kā saņēmēja dalībvalsts sasniegusi starpposma un galīgos mērķrādītājus;

– ja saņēmēja dalībvalsts starpposma un galīgos mērķrādītājus nav izpildījusi, maksājumus var apturēt un atcelt.

2.2.2. Informācija par izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Mehānismu īsteno Komisija atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu.

2.2.3. Paredzamās pārbaužu izmaksas un ieguvumi un gaidāmā kļūdas riska līmeņa novērtējums

Finanšu iemaksa dalībvalstij tiks piešķirta kā finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā tas minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus.

Regulas priekšlikumā ir ietverti standarta noteikumi par Savienības finanšu interešu aizsardzību.

REFORM ĢD piemēros savu krāpšanas apkarošanas stratēģiju, ievērojot samērīgumu un īstenojamo pasākumu izmaksas un ieguvums.

Vadības līmeņos tiks piemērotas pienācīgas iekšējās kontroles procedūras, kas būs izstrādātas tā, lai nodrošinātu pietiekamu pārliecību par to, ka tiks sasniegti šādi mērķi: darbības efektivitāte, lietderība un saimnieciskums; pārskatu ticamība; aktīvu un informācijas aizsardzība; atbilstoša to risku pārvaldība, kas saistīti ar pamatā

esošo darījumu likumību un pareizību, kā arī krāpšanas un nelikumību novēršana, atklāšana, izlabošana un turpmākie pasākumi šajā saistībā.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr. [Izdevumu kategorija……...……….]	Dif./nedif.[26]	no EBTA valstīm[27]	no kandidātvalstīm[28]	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr. [Izdevumu kategorija……...……]	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]		JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

[26] Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

[27] EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

[28] Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem

Neskaitot daudzgadu finanšu shēmas 7. kategorijas administratīvos izdevumus, ierosinātos izdevumus, kas saistīti ar Atveseļošanas un noturības mehānismu, segs ar aizdevumiem EUR 267 955 000 000 apmērā (pašreizējās cenās) un ar ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem EUR 334 950 000 000 apmērā (pašreizējās cenās) Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē, kuri izriet no Savienības aizņēmumu operācijām, kā noteikts Regulā (ES) XXX/XX (ESAI regula).

No šīs summas līdz EUR 42 000 000 var atvēlēt administratīviem izdevumiem.

Indikatīvais izdevumu sadalījums ir šāds (miljonos EUR pašreizējās cenās):

Atveseļošanas un noturības mehānisms			**2021.** gads	**2022.** gads	**2023.** gads	**2024.** gads	**2025.** gads	**2026.** gads	**2027.** gads	**Vēlākie gadi**	**KOPĀ**
• Darbības apropriācijas											
Aizdevumi	Parakstīti līgumi	(1)	132 651,000	135 304,000	-	-	-	-	-	-	**267 955,000**
	Aizdevuma daļas	(2)	39 795,300	73 753,950	66 988,750	60 356,200	27 060,800	-	-	-	**267 955,000**
Dotācijas	Saistības	(1a)	131 580,000	134 211,000	34 228,000	34 913,000	6,000	6,000	6,000	-	**334 950,000**
	Maksājumi	(2 a)	19 742,100	53 030,250	78 162,750	86 952,550	59 129,300	25 743,850	10 443,850	1 745,350	**334 950,000**
no kā administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no minētajiem piešķīrumiem			6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	-	**42,000**

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	**7**	"Administratīvie izdevumi"

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	**KOPĀ**
Komisija (ECFIN, SG)									
• Cilvēkresursi		2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	**15 750**
• Citi administratīvie izdevumi									
KOPĀ Komisija (ECFIN, SG)	Apropriācijas	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	**15 750**

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas**	(Saistību summa = maksājumu summa)	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	**15 750**

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	**KOPĀ**
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	**15 750**
	Maksājumi	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	**15 750**

3.2.2. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus ⇩			**N** gads		**N+1** gads		**N+2** gads		**N+3** gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						**KOPĀ**	
	IZNĀKUMI																	
	Veids [29]	Vidējais izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1[30]…																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																		
– Iznākums																		
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 2																		
KOPĒJĀS IZMAKSAS																		

[29] Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

[30] Norādīts 1.4.2. punktā. "Konkrētie mērķi..."

3.2.3. Aplēstā ietekme uz administratīvām apropriācijām

3.2.3.1. Kopsavilkums

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

– X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2021	2022	2023	2024	2025	**2026**	**2027**	**KOPĀ**
Daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	**15 750**
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma – daudzgadu finanšu shēmas 7. izdevumu kategorija	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	**15 750**
Ārpus daudzgadu finanšu shēmas 5. KATEGORIJAS[31]								
Cilvēkresursi	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	**42 000**
Pārējie administratīvie izdevumi								
Starpsumma – ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	**42 000**
KOPĀ	**8 250**	**8 250**	**8 250**	**8 250**	**8 250**	**8 250**	**8 250**	**57 750**

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

[31] Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.2. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi

– X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)								
XX 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)		15	15	15	15	15	15	15
XX 01 01 02 (Delegācijas)								
XX 01 05 01 (Netiešā pētniecība)								
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)								
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu *FTE*)[32]								
XX 01 02 01 (*AC*, *END*, *INT*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)								
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT un JED delegācijās)								
XX 01 04 **yy** [33]	– galvenajā mītnē							
	– delegācijās							
XX 01 05 02 (AC, END, INT - netiešā pētniecība)								
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – tiešā pētniecība)								
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)		75	75	75	75	75	75	75
KOPĀ								

XX ir attiecīgā rīcībpolitikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	
Ārštata darbinieki	

32 *AC* – līgumdarbinieki, *AL* – vietējie darbinieki, *SNE* – valstu norīkotie eksperti, *INT* – aģentūru darbinieki, *JED* – jaunākie eksperti delegācijās.

33 Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām *BA* pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai

– ☐ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā

Aprakstiet, kas jāpārplāno, norādot attiecīgās budžeta pozīcijas un summas.

– ☐ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

– Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu

– Priekšlikums/iniciatīva paredz šādu līdzfinansējumu:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	N gads	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

– ☐ pašu resursus

– ☐ dažādus ieņēmumus

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme[34]						
		N gads	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
……. pants								

Attiecībā uz dažādiem ieņēmumiem, kas ir "piešķirtie ieņēmumi", norādīt attiecīgo(-ās) izdevumu pozīciju(-as).

Norādīt, ar kādu metodi aprēķināta ietekme uz ieņēmumiem.

[34] Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t.i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 25 % apmērā.